

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2013 сыл
Ыам ыйын
8 күнэ
Сэрэдэ
№ 64-65 (10837)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улууһун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

УЛУУ КЫАЙЫЫ КҮНҮНЭН!

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

Улуус баһылыга А.И. Ильин, поэт В.В. Ушницкай-Сэки уонна Ржев куоракка мемориальной комплекс автор М.Р. Петухов ыам ыйын 5 күнүгэр Ржев куоракка барбыттар.

Ис дьыала отделедин начальнигын солбуйааччы П.Г. Сокольников график оноруллан ыам ыйын 1 күнүтүн тэрилтэлэр рейдэҕэ тахсалларын иһитиннэрдэ, тыаҕа тахсааччыларга агитационнай плакаттар, уведомлениелар бэриллибэттэр диэтэ.

Баһаарынай сулуоспа ааспыт нэдиэлэҕэ 6 выездка сылдыбыт. Ол курдук 3 баһаар, 3 умайы тахсыбыт. Ыам ыйын 1 к. Нам с. Ленскэй уул. баанньык көндөйө, Кыһыл-Дэриэбинэҕэ от умайыттар, ыам ыйын 3 к. Нам с. Чэчир уул. бөх уматан баран улаатан баһаарынайдары ыһырбыттар, ыам ыйын 3 к. Нам с. Аммосов уул. «Жигули» массыына барыта умайыт, ыам ыйын 4 к. Партизанна хотон, ыам ыйын 5 к. Нам с. Молодежная уул. 8x4 иэһнээх дьэ көндөйө умайыта быһааммыт.

ОГПН начальнига Н.А. Парников иһитиннэритинэн республика үрдүнэн 16 ойуур баһаара буолбуттан 7-тэ Нам улуугуар. Мантан 1 баһаара умайа сытар, 4 умуруоруллубут, 2 төгүрүтүллүбүт. Бу баһаардар бары кэриэтэ өртөөһүнтэн буолбуттар. Николай Алексеевич улууска баһаары утары оһуобай режими киллэриэххэ диэн этии киллэрдэ. Эбиэттэн киһэ ык-саллаах быһы-майгы комиссиятын мунһаар бу боппурус быһаарыллыахтаах. Планерканы салайан ыһытты улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов Нам улуугуар өртөөһүнү бобор туһунан иһитиннэрдэ.

Ааспыт нэдиэлэҕэ Нам селотугар 2 киһини ыт ытырбыт. «Шигеллвак» диэн вакцина суох буолан үүт тутар 2 пуун приемкалана илик.

Лесхоз директора М.В. Мордосов иһитиннэритинэн ойуур баһаардарын умуруорууга 66 киһи, 5 массыына, 6 трактор үлэлээбит. Билигин умайа сытар ойуур баһаара 1 Хомустаах нэһилиэгин Сатаҕай диэн сиригэр баар, манна 11 парашютист үлэли сылдыар.

Улуус баһылыгын 1 солбуйааччы Н.В. Слепцов ыам ыйын 16 күнүгэр сыбаалканы ыраастааһынна бары тэрилтэлэр, дьон кыттылаах улахан суботунуук буоларын иһитиннэрдэ.

Бэлиэтэнэ В. РЫКУНОВА

Аҕа дойду Улуу сэриитин кэмигэр 1943 с. олунньу 19 күнүгэр хайыһар биригээдэтин састаабыгар киирэн Саха сириттэн ыгырыллыбыт буйуннар Ильмень күөлүгэр кырыктаах кыргыһыга геройду охсуһан сырдык тыыннара быстыбыт уонна онтон тыыннаах эргиллибит саха албан ааттаах ньургун буйун уолаттарыгар аныбын.

Худоһуньук А.Е. ЗАХАРОВ,
культура туйгуна, тыыл ветерана

БЛИЦ-ЫЙЫТЫ

- 1) Ильмень күөлүгэ 1943 с. туох буолан ааспытын билэбин дуо?
 - 2) Прохоровкаҕа 1943 с. буолбут кыргыһы туһунан тугу билэбин?
 - 3) Сэригэ сыһаннаах кинилэри ааттаталаа эрэ.
- Константин Давыдов, общественник:**
- 1) Кыргыһы, Ильмень күөлүгэ элбэх биһиги биир дойдулаахтарбыт өлбүттэрэ.
 - 2) Билэппин, туох да диир кыабым суох.
 - 3) «В бой идут одни старики», «17 мгновений весны», «Жура-

вли над Ильменем», саха снайперын туһунан уонна да атыттар, аныгы киһи элэр тустарынан этэр наадата суох.

Алена Аммосова, социальный харалта уонна үлэ территорияльной управлениетын специалиһа:

1) Ильмень күөлүгэ кыргыһы кэмигэр 600-тэн тахса саха салааттара өлбүттэрэ.

2) Истибэтэҕим.

3) Саамай сөбүлүүрүм «В бой идут одни старики» буолар. Син билэти-ибин оннук киһилэри.

(Салгытын 3 стр. көр)

БУОРАХ СЫТТААХ СУРУК

... Дьэ, уонна туох үгүһү суруй уохпунуй. Арай мин итиннэ эрдэбинээрибин санаатахпына олус сыннааланньык сылдыбыт эбиппин, билигин бу суругу суруйуохпар диэри элбэх эрэи билэн-көрөн олоробун. Өлөртөн барыларыттан баччаанга диэри ортум. Кэнники декес ордук эрэйдэр туруудунай буолуохтара. Ол эрэри олортон да куттаммаппын. Ийэ дойду, Сталин иһин сулууспалыбын өйдүүбүн. Аны ый кэрингэ сырыттаһына эһигини кытта арахсыбытым төгүрүк сыла туолар. Эһиги дойдуга эрдэххэ сыл диэн хонук курдук аһар куолута этэ буолбат дуо?

Дьэ, суруйарым бүттэ, баһар аны суруйуом суоҕа быраһаайдарын. Суруйар буолун, өлбүтэ буолуо диэн дуумайдааман.

Ыам ыйын 20 күнэ 1943 сыл, Егор

БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫМ!

Убаастабыллаах ветераннары, Нам улуугуар бары олохтоохторун Кыайы күнүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибин!

68 сыл анараа өттүгэр хаан тохтуулаах ыарахан сэриигэ биһиги Ийэ дойдубут көгүлүн турууласпыт дьонго улахан-нык махтанан туран кинилэри өйдүүбүт-саныбыт. Маны тэнэ тыылга бэйэлэрин күүстээх үлэлэринэн Кыайыны аҕалсыбыт дьон иннилэригэр төбөбүтүн хонкутабыт.

Ис дууһабыттан баһарабын эһиэхэ, күндү ветераннар уонна биир дойдулаахтарым, эйэлээх сааскы халлааны, тус олоххутугар дьолу-соргуну, доруобуйаны.

**Ньургун ТИМОФЕЕВ,
Ил Түмэн депутата**

ДОРОГИЕ УЧАСТНИКИ И ВЕТЕРАНЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ, ВДОВЫ ПОГИБШИХ, ТРУЖЕНИКИ ТЫЛА, ДЕТИ ВОЙНЫ!

От имени Администрации муниципального образования «Намский улус» и от себя лично сердечно поздравляю Вас с 68-летней годовщиной Великой Победы! День Победы – самый горький и самый прекрасный праздник. Огромной ценой Победа досталась нашему народу, ценой неисчерпаемых жертв, ценой жизни миллионов людей. В этот праздничный день от души желаем доброго здоровья, счастья, мирного неба и благополучия Вам и вашим близким.

**А. ИЛЬИН,
глава МО «Намский улус»**

КҮНДҮ ВЕТЕРАННАР, НАМ СЕЛОТҮН ОЛОХТООХТОРО!

Эһигини Улуу Кыайы 68 сылын туолар өрөгөйдөөх бырааһынныгынан истинник эвэрдэлибин!

Кыайы күнэ – Россия бары гражданныгар оһуобай, сибэтиэй даата, бу күн биһиги Ийэ дойдубуларын көмүскээбит саллааттар хорсун быһыыларын санатар күнүнэн буолар. Бу күн биһиги дирин ытыктабыл уонна махтал тылларын хас биир-дии сэриилэспит уонна тыылга үлэлээбит дьонго аныбыт. Ону тэнэ сэри хонуугуттан эргиллибэтэхтэри хараастан ахтан ааһабыт. Бэйэлэрин дойдубуларын туһугар олохторун толук уурбут дьон туһунан өйдүү-саныы сылдыар – биһиги изспит.

Аҕа дойду сэриитин убаастабыллаах ветераннара уонна үлэ фронун кыттылаахтара! Эһиги эр санаабыт, Ийэ дойдубуттар бэрииллээх буолуугут биһиэхэ айарга-тутарга, ыарахаттары туоруурга уонна олохпутун тупсарарга көмөлөһөр. Эһиги өйбүлүгүт, көмөүгүт, муударай субэлэргит уонна эдэр көлүөнэни итиитигэ көмөүгүт иһин улахан махталбын тиэрдэбин.

Ветераннарга баһарабын уһун дьоллоох олоҕу, кытаанах доруобуйаны, санаабытын түһэрбэккитигэр, эйэни уонна туруктаах буолууну! Кыайы күнүнэн!

**Андрей НОВГОРДОВ,
«Ленскэй нэһилээк» МТ
баһылыга**

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ СЭРИИ, ТЫЛ ВЕТЕРАННАРА!

Ийэ дойдубуттар удаһынаах куттал суоһаабытыгар эһиги, саха Ньургун Боотурдара, саа-саадак тутан өстөөгү утары турунан үйэлэргэ өлбөөдүйбөт хорсун быһыыны онорон, аан дойдуга ааннаабыт фашизмы самнаран Аҕа дойду сэриигэ Улуу Кыайынан түмүктэммитэ 68 сылын туолар үрдүк өрөгөйдөөх бырааһынныгынан истинник эвэрдэлибин. Оттон оччо-тооьуга эдэр дьон, билигин тыыл ветераннара, тыыл үлэтэ сэри тэнэ суолталаах кэмигэр уончалаах оҕолортон саҕалаан, ачык-таһыны-быстарыны, тонууну-хатыны, өлөрү-сүтэри аахсыбакка туран, өстөөгү кыайаахха диэн биир бигэ санаанан салайтаран колхоз оловун айгыраппат туһугар туруулаһан үлэлээбит сылларгыт умнуллоохтарын сагаммат. Онон барыбытыгар бу күндүтүн күндү, үтүкөннээх сааскы күн өссө ордук долгутуулаах, киэн туттуулаах, үрдүк үөрүүлээх.

Ытыктабыллаах ветераннарбыт!

Кыайыны уансыбыт, дойдугут, норукут туһугар государственон сыаналанар уһулчу үтүөлээххит. Тус олоххутугар турууласпыт, сыралаах үлэтигинэн тутуспут олоххутугар уһун сылларга этэнгэ оло-роргутугар, аймах-билэ дьонноргутугар, дьэ кэргэттэригитигэр дьолу-соргуну баһарабыт. Уоттаах сэри сылларыгар бэйэтигин харыстамакка туруула-спыккыт иһин билигин көлүөнэ аатыттан барҕа махталбытын этэбит, нөрүөн нөрүгүэбит, күндү ветераннар!

**Н.Н. БАИШЕВ,
ветераннар улустуаҕы
советтарын председателэ**

Бары билэргит курдук быйыл Ильмень күөлгө кырыктаах кыргыны буолбута олунньу 24 күнүгэр 70 сылын туолла. Төһө да элбэх сыл аастар онно хорсун быһыны онорбут хаан уруу дьоммут, биэр дойдулаахтарбыт өйбүтүгэр сүрэхпитигэр куруук тыһынаах сылдыахтара.

Кинилэр - Улуу Лена буоруттан эттэммиттэрэ.

Улуу Лена уутугар киилийдиттэрэ.

Кинилэр - Улуу Лена салгынын эйрийдиттэрэ,

Ийэ дойдуларын сүрүн ингэриммиттэрэ.

Кинилэр манна - Сири кытта сир буолбуттара,

Ууну кытта уу буолбуттара.

Салгыны кытта салгыны буолбуттара.

Эттиин, тыалыын илэ быласпыттар.

(«Улуу Ильмень», Сергей Васильев)

1943 с. саҕатыгар Советская Армия киэн далаһынаах кимэн кириитэ саҕаламмыта.

Олунньуга хотугулуу-арҕаан фронт сәриилэрэ быһаарылаах кыргыныны саҕалаабыттар.

Ити эр иннинэ Советская Армия генеральной штаба хайыһар биригээдэлэрин тәрийэргэ дыһал таһаарбыта.

Онно эдәрдәри, доруобайдары, ыраах походтарга кыһынғы тымныны тулуйумтуо буйуннары сүмәрдәэн ылбыттар.

Саха сириттән тийбит уолаттары уонча хайыһар биригээдәлэри-

гэр тарҕаппыттар. Ильмень күөлү түүн мууһунан туораан, өстөөх Старай Русса куораты кытта сибээстәһэр суолларын быһарга сорук туруоруллубута. Манна Саха сириттән сүүһүнән киһи кыттыбыта, үгүстэрә өлбүттэрә. Кинилэр сырдык кәриэстәригэр ытык Ильмень кытылларыгар пааматынныктар, мраморнай плиталар оһоһуллубуттара. Маны этән туран, мин сәрии кәмигэр Ильмень кыргынытыгар кытты-

ХОС ЭҺЭБИНЭН КИЭН ТУТТАБЫН

быт, сәрии толоонугар охтубут хос эһэм Иванов Сергей Степанович туһунан кылгастык суруйуом.

Хас биирдии киһи хайаан да төрүт уустарын, өбүгэлэрин өрүүтүн өйдүү-сангы сылдыар, кинилэр ааттарын үйэлэр тухары умнубакка, кәпсәзәнән кәпсәзәнгә, сәһәнтән сәһәнтә илдә сылдыан оҕолоругар, сиэннәригэр, хос сиэннәригэр тиәрдәр ытык иһә буолар. Мин хос эһэм Иванов Сергей Степанович 1908 с. Таркаайы нәһилиэгэр Кәппәгән диән сиргә төрөөбүтә. Үөрәҕә суох «Коллективист» колхоз чилиэнә. «Кыһыл Мәңгә» колхозка биригәдьири-нән үлэләэбитә. 1942 с. бәс ыйын 26 күнүгәр сәриигә ыңырыллыбыта. Кини Курская Дуга хайысхатынан сәрииләспит. Суруга онтон кәл-

рә үһү. 1943 с. Ильмень күөлү хайыһарынан туораһынҕа сураҕа суох сүппүт. Онно барарыгар биэр дойдулааҕа Мостахов Егор Егорович көрсүбүт, ону военкоматка уонна биһиги эһэбитигэр Иванов Николай Сергеевичка ийәтиттән хаалбыт суруга туоһулуур. Хос эһэбит Анна Васильевна - 1910 с. төрүөх, сәриигә кәргәнә барарыгар икки оҕолоох хаалбыт. Оҕолоро Николай уонна Кирилл диән-

нәр. Пенсияҕа тахсыар диэри фермаҕа араас үлэҕә үлэләэбит. Аччык, ыар сыллары этәнҕә туораабыттар.

Мин киэн туттабын хос эһэбинән, чизһинәйдик, хорсундук ийә дойдутун көмүскәэбитинән. Хорсун санаалаах буйуттар бар буоланнар, кыайыны уһансыбыттарыгар, инники көлүөнә эйә-дәмнәэхтик, дьоллоохтук оло-рорбутугар сүһүөхтәэх бәйэбит сүгүрүйән туран махтанабыт! Хос эһэбит туһунан мэлдьи киэн тутта ахтаахпыт, сыһаахпыт. Кини туһунан бар дьонго сырдатыхпыт, аатын үйәтитиэхпит, кини аатын хаһан даҕаны түһән биэриэхпит суоҕа!

Саша БОЧКАРЕВ,
Н.С. Охлопков
аатынан улуустаағы
гимназия 9 кылааһын
үөрәнээччитэ

Улуу Кыайыы 68 сылын бәлиэтиир бырааһыннык ПРОГРАММАТА

Ыам ыйын 9 күнэ

10.45-11.00 - «Ржев куораты босхолуурга өлбүт буйуннарга» сквергә сибэкки ууруу - Ржевскэй уулуссаҕа «Ржев куораты босхолуурга өлбүт буйуннарга» сквер.

11.00-11.45 - Кыайыы парада: Нам селотун тәрилтәлэрин байыаннай парада - И.Е. Винокуров уулуссата (эргә почта таһыгар), Ленин болуоссата, Кыайыы скверә.

11.45-12.30 - «Аҕа дойдуга Улуу сәриитигэр өлбүт буйуннарга» мемориальнай комплекса, «Умуллубат уокка» гирляндалары уонна сибэккилэри ууруу. Кыайыы күнүгәр аналлаах миитин. Эвәрдәләр: улус баһылыга А.И. Ильин,

сәрии ветерана, официальной сирәйдәр - Кыайыы скверә: «Мин мантан сәриигә барбытым» пааматыннык-сәргә, «Мәңгә таас» пааматыннык, сәрии ветераннарыгар пааматыннык, «Аҕа дойдуга Улуу сәриитигэр өлбүт буйуннарга» мемориальнай комплекс.

13.00-14.00 - Сәрии ветераннарыгар бырааһынныктаағы эбиэт - «Сандалы» остолобуой.

13.00-14.00 - Бырааһыннык кыттылаахтарыгар солдатскай куукуна эбиэт - Кыайыы скверә. Нәһилиәннәҕә хорчуопка - М. Аммосов болуоссата.

14.00 - Бырааһынныктаағы концерт - М.К. Ам-

мосов болуоссата.

14.00 - «Сир үрдүгэр эйэләэх олох» фотобыстапка аһылыгыта - историко-этнографическай музей.

14.00 - Сәрии туһунан киһинәлэри көрдөрүү - «Сардаҕа» кинотеатр.

20.30 - «Свеча памяти» ыччаттар акциялара - Ржев сквериттән М. Аммосов болуоссатыгар диэри.

22.30 - Бырааһынныктаағы биэчәр - М. Аммосов болуоссата.

Тәрилтәлэри, биірдиилән байыаннай формалаах дьонун, армияттан кәлбит уолаттары байыаннай парадка кыттарыгыгар ыңырабыт.

Тәрийәр комиссия

1 Маай бырааһынныгар

Ыам ыйын 1 күнүгәр эйә, үлэ бырааһынныгар тыһыынчанан киһи М.К. Аммосов болуоссатыгар тоҕуоруһа муһуннулар. Манна ырыа-тойук диэ-рәйдә, диктордар сарсыардаттан хас биірдии тәрилтә туһунан дьарыктанарын, туох ситиһиллэҕин иһитиннәрдиләр. Улууспут тәрилтәлэрә бука бары үгәскә кубулуй-бут үөрүүләэх параакка үөрән-көтөн, уруйдаан-айхаллаан (бары-

хаамтарда. «Кыталыкка» 50 оҕо сылдыар. 25 үлэһит айа-тута үлэлиир, ол иһигэр 12 педагог оҕолору көрөҕө, билиигә сирдиир. Тәрилтә улуустаағы «Сонор» быыстапкатыгар 2 миэстә буолан туура, оттон үлэһиттәр улуустаағы спартакиадаларыгар (оҕо саадтар ортолоругар) 1 м. ылан туура. Оҕолор Алгыстаана Амбросьева, Влад-бут Федоров улуустаағы фольклор фестивалын лауреаттара.

Колоннаҕа сахалыы КВН хамаандата, спортсменнар, студпрофком чилиәннәр, студуоннар, педагогтар, үлэһиттәр бука бары хаамтылар. Ситиһиллэрә мунгура суох, киһи ааҕан сиппәт.

Онтон атын тәрилтәләр биір-биір колонна онорон киірдиләр. Производственной тәрилтәләр, доруобуһа харыстабылын, культура эйгәтин үлэһиттәрә о.д.а. Киниләр ортолоругар улууспу-

КҮӨХ ТААҕЫ УРУУДААҕАТЫБЫТ

та 22 колонна) хаамтылар. Кинилэри улууспут аҕа баһылыга А.И. Ильин, Нам селотун аҕа баһылыга А.Г. Новгородов истинник эвәрдәлээтиләр. Күммүт да былытырыахча буолан иһән, хаһаангытааҕар да сылыйда, бәркә табылына. Тәрийәэччиләр бәлиэтииллэринән былырыннытааҕар быдан элбәх киһи кыттыны ылбыт.

Параады өрүү буоларын курдук бастаан улууспут кырачааннара астылар. Бары оҕо саадтар оҕолоро иигәэчиллэрин, төрөппүтэрин кытта араас өңнөөх шариктары, сибэккилэри, үрүн холууптары тутан, сорохтор мааска кэтән, мультак геройдара буолан хаамтылар. Оҕо саадтарын ортолоругар бастагы миэстэни 6-с №-дәэх «Кыталык» оҕо саада ылла. Кинилэр колонналары сәбиэдиссәй Т.Н. Ядрихинская салайан

Салгыы үөрэх кыһалара хаамтылар. Манна араас дьэрэкээн өңнөөх плакаттар көһүннүләр, араас ис хоһоонноох баннердар көрөйдиләр. Би-иртән биір улахан оскуола коллективтара тәрәэһин ис хоһоонун, бырааһыннык «салгынын тупсардылар». Хас биірдии кылаас туһунан теманы ылан кил-эргән-симәнән хаамтылар. Сорохтор тыа сирин сыла биллэриллибитинән тыа дьонун үлэтин-хамнаһын көрдөрүләр, патриотическай тыын үгүс. Маны таһынан байыаннай танастаах уолаттар тәби-сәтгә үктәнән хаамыстылар. Бииртән биір киһи сөҕөр-махтайар темалара көһүннүләр. Ити курдук үөрэх эйгәтин коллективтарыгар 1 миэстэни НПК коллектива (директор Е.В. Ядреева) ылааҕын ылла. Кинилэр колонналарыгар УАЗ массыына үрдүгәр сүүнә улахан торт баар.

тугар биір саамай элбәх үлэһиттәэх, туттаах тәрилтәбит «Намкоммунтепло-энерго» АО (генеральной директор Н.В. Игнатьев) колонната бастыһынан бәлиэтәннә (**хаартыскаҕа**).

Параад кәнииттән оскуола үөрәнээччилэрә бырааттыы Кириллиннәр кәриэстәригәр эстафетаҕа, кросска илин-кэлин түһүстүләр. Күн оройун саҕана болу-оссакка А.Ф. Шестаков аатынан сыннаалар кинин куруһуоктара от-чуоттуур кәнсиәрдәрин көрдөрүләр. Аты-тутуу, көр-нар хойукка диэри тәрилиннә, дуораһыда. Киһә нәһилиәннәҕә Ф. Соловьев тәрийбит анса-амбыллара, биірдиилән ырыаһыттары кыттылаах шоу-дискотека буолла. Ити курдук нәһилиәннә үлэ, саас бырааһынныгы сарсыардаттан хойукка диэри көрсөн атаарда.

М. ПЕТРОВА

САЙЫҢҢЫ ТҮҮН

Сәрии, сут-кураан, аас-туор сыл этә. Сиилэс угааччыларга «суоратта тас» диэбиттәригэр сәттә саастаах киһи холкуос туруу үлэһитин курдук сананан үлэләэбитим хас да хонно. Күнүһүн «суоратын аһыыа, оҕуһун тигээр-диэ» диэн түүнүн сүрү-тыннараллара. «Мәэнә үөһәнән чололлон оло-рума, иннигин-кәнигин көрүнә ис, сыарҕаһын сәр-рөн. Кыылы көрдөххүнә хаһытаама, ону-маны охсуолаан үргүтмә-кыһыннаама, ыты илдә сылдыама,» - диэн сәрәтәл-ләрә. Киһи кыыла эйәҕәс сүһыаниттан буолуо, эһә сүөһүлэри кытта кәлән түптәҕә сытар буолара үһү.

Күн лапа киһәриитгә, ыраахтан кәтәспит добор уолбунаан сүтүөлүү, эбәтәр дьэдән сии барабыт. «Ынах иэттәрэр саҕана баран хаалаһын,» - диэн добор уолбун арыт ий-этә мөҕөр. Суораппын кутан, уһааппын кәл-гийн баран, ыһытаан ыңырдахтарына кәлән, быһаҕас уһааппын то-лороору атын сайылыкка салгыы айанныырым. «Кыыс оломо» диэн туораһыннаах, сааһын уу-тууяр үрэххә кәллим. Оло-му тумнар суол төрдүгәр тииккә мөҕөтөйдөр сырсыакалаһа оонньуу сылдыалларыгар арал-дьыһан, оҕуһум оломго кирибитим өйдөмүнә ха-аллым. Оҕуһум аҕыахта хаамаат өрө хоролло түстә. Мин атыны тугу да өйдүү түгәнә суох оҕуспуттан нылбырыгар сыарҕаны

сиирә-халты таарыйа сыһан бадарааннаах ууга тиэрә таһылла түстүм. Ти-мирән ыллым, чачайдым, онтон сүһүөхпүн булан түөрт атах батыхчахтаан, онтон-мантан тардыһан кыттыны буллум. Оҕуһум бара турбут. Эккирәтән тийән бытатытан хар-баары гынабын, оҕуһум туох да иһин иннин би-эрбәтә, түргәтәэн куотан биэрән иһәр. Сыарҕатыгар ойон табыстым. Инчәҕэй таһаһым эппәр сы-стыбыта - бу тымныы-тыан! Онооха эбии - бу бырдаһын! Тонгон бабы-гырыы иһэбин. Уһаатым хаппаһынан быһыһылаан тохтубут суоратыһыһым тәбәдәйинән өрө ньиккә-рии ыла-ыла сысырыйа-бадын. Түүппүлэләрим бадараанна уһуллан ха-алан хаалбыттарын дьә өйдөөн көрдүм. Тийән дьйәҕә кирибитим, үүт орғутаары оттуллубут оһох холумтаныгар ойон табыстым. «Оо, бу сордо-ох сирэй-харах, таһас-сап дьаабы буолбут, ту-ох буоллун, ноо?» Онон-манан кәпсәэн биэрдим. «Ол хаһан мөҕөтөйдү көрбөтөх киһиэхә ды-лы». Куруусаҕа сыла-ас үүт кутан биэрдим. Оҕонһор: «Ээ, ол отгом-ноохтук көрүнән-истинән сырыттын диэн үрэх ич-читә кәһэтән ыллаҕа диэ», - диэтә. Таһаһым арыһы сараһыан, сылаас үүт иһән сылыһыт курдук буоллум. «Чә, бар, сәрәнән айаннаа» диэбиттәригәр салгыы айаннаатым. Арай оҕуһум баһын быһа илги-

стә-илгистә турунан кә-бистә. Ыалыта батыспыта көхсүн арҕаһын түүтүн туруоран, кутуругун кун-чутан, туохха эрә мордь-оттуур курдук суол ор-тотугар турда, биһигини иннибитин диэки ыһпат, оҕуспар түһәри гынар. Утаакы буолаат ойуур-тан улахан, айттар дуу» диэбитти, сыт ыла сата-ан олоотуу турар эбит. Ту-гу да билбәтәх-көрбөтөх курдук айанныы турду-бут. «Ээ, киниләр эбит» диэбитти тугу эрә хасыһа, үлэлиһ-хамсыы хаалла. Хаһан, ханан, кимнәэх кә-ләрбитин-барарбытын би-лэ сырыттаҕа.

Дьэ, ити курдук киһилин-ыттыын, сүөһүлүүн-сылгылыын, эһэлиин-бөрөлүүн биір сайыҥгы үгүө түүн ил-ләэх-эйләэх баһайытык алтыһан ааспыттаахпыт. Ол ыт дии санаабыппын бөрө буолуо диэбиттәрә.

Түмәһпий КӨЛӨҕҮӨП,
Бөтүн

Саха сиригэр бриллианы онгорууну уонна батарыны тэрийсбит Ньургун Тимофеев кэнники кэмгэ бу биһиги олохпуттар олус суолталаах салаа салгыы сайдытын боппуруостарынан дьарыктанар буолла. Кини билигин Саха Республикатын Президентин Алмаас Сэбиэтин председателинэн үлэтир.

АРААСТААН ӨЙДӨНӨР ТҮМҮКТЭР

— Ньургун Семенович, бастаан туран, эйиҥи 50 сааскын туолбут үбүлүгүгүнэн эвэрдэлээн туран, алмаас-бриллиант комплексин (АБК) кытта ситимнээх үлэҕэр ситиһиллэри баҕарары көңүллээ. Билигин ханнык соруктары туруорунаҕыңа?
— Биһиги республика президеҥэ Егор Борисов туруорбут соруктарынан үлэлибит. Ол курдук, сүрүн сыалбыт — алмааһы кырылыбыр промышленноскут Россия уонна аан дойдуга ырыынагар конкуренцияҕа кыттар кыаҕа улаатарын ситиһии уонна государство АБК ыттар политикатын күүһүрдүү.

Соторутааҕыта сэбиэт 2012 сыл түмүгүн таһаарда Ол түмүгү араастаан ылыныахха сөп. Ааспыт сылга 153,3 мөл. долл. суумалаах бриллиант онгоһулунна, ол былааннамыт соруудах 63% (242,0 мөл. долл.) эрэ сапта, онон 2011 сыл таһымыттан онгортон таһаары 36% намтаата.

Онгорон таһаары лидерэ «Якутская алмазная компания» 57,2 мөл. долл. суумалаах табаары онгорон сыллааҕы соруудах 106% толордо. «Саха Даймонд» 2011 сылга онгорбутун түөрт төгүл куюһаран көрдөрүүтүн лаппа тупсарда. «ДДК» сыллааҕы былааны 109% толорон 2011 сыллааҕы көрдөрүүнү 27% улаатыннарда. Ол онугар 2011 сыл таһымыттан «Кристалл-99» 49%, «Комдрагметалл» ГУП (20%), «Туналгы» (44%), «Чорон Даймонд» (77%), «Сата» (85%) тааннары түһэннэр сыллааҕы былааннарын толорботулар. «Покровскаядааҕы кырылыбыр завод», «Аврора Диамант» алмааһы кырылабаатылар. 2012 сыл ыам ыйыттан «Сата», балаһан ыйыттан «Нурбатааҕы ювелирнай-кырылыбыр завод» үлэлэрин тохтоппуттара.

2011 сыллаахха 12 завод үлэлээбит буоллаҕына, былырын иккитэ тохтообут. Сүрүн биричиинэтэ — инвестордар туорааннар алмаас сырьетун ыларга үп суох буолуута.

2012 сыл иһигэр 250,5 мөл. доллар суумалаах бриллиант батарылыбыт. Бриллиант 61% экспорго барар. Үксэ Бельгияга, Израильга, АХШ-ка, Кятайга барар, өссө 31% Россияга уонна 8% республика иһигэр атыыламыт. Билигин үс тэрилтэ алмаас сырьетин ыларга «АЛРОСА» АК-ны кытта үһүн кэмнээх дуогабардаах, өссө үс завод онук дуогабары түһэрсэр кыахтаах.

— Сорох тэрилтэлэр онгорон таһаарылары тааннары түспүтэ тугу кытта сибээстээҕи?

— Хас биридии тэрилтэ тупса кыһалҕалаах. Холобура, «Покровскаядааҕы кырылыбыр завод» билигин сырьэ ыларыгар бааннар кредит биэрбэттэр. Сондук кыһалҕа «Севералмазтехнология», «Аврора Диамант» уонна «Сата» ыллардылар. Ити тэрилтэлэр үлэлиир кыахтаахтар, онно бриллианы батарыны сөпкө тэрийдэххэ үчүгэй түмүктэри көрдөрүө этилэр. Мин санаабар, манна государство өйбүлэ наада. Холобура, кредити ыларга государствонай гарантия баар буолуон наада.

Уопсайынан салаа бары тэрилтэлэрэ кредиткэ сыгытык наадылаллар. Сотору кэминэн Петр Федоров салалталаах Экономическай, инвестиционнай уонна промышленнай политикаҕа, предпринимательствоҕа и туризмга Ил Түмэн сискомитета Алмаас сэбиэтин кытта биригэ бу боппуруоһу үөрэтэн баран парламентскай истиилэри оноруоҕа.

«Сата» тохтообута букатын атын биричиинэлээх. Ол заво-

ду Бельгия диамантера Рафи Арсланян уонна Россия гражданина Юрий Мхитарян атыыласпыттара. 2011 с. завод балаҕа күүскэ үлэлээбитэ, онтон былырынгыттан сырьену Дьокуускайтан ылбат буолбут, тоҕо диэтэххэ Москваҕа баар алмааһы батараар тэрилтэттэн (ЕСО) ылаллара кинилэргэ барыстаах үһү. Мин санаабар, ити дьон сотору кэминэн производствонь сөргүтүлүктэринэ «АЛРОСА» уона Алмаас сэбиэтэ толкуйдуохтарын наада — манньк компания республикаҕа наада дуо диин.

— Республика кырылыбыр тэрилтэлэрэ сырьенан хааччыллылары хайдарый?

— «АЛРОСА» быйыл ылылыбыт быһаарыны хоту алмаас сырьетун Саха сирин алмааһы кырылыбыр тэрилтэлэригэр биэриини намтаппат. Атыыланар алмаас каратынан, сыанатынан, хаачыстыбатынан да биһиги заводтарытыгар саамай барыстаах балаһыанньа онгоһуллан турар.

Биһиги санаабытыгар, республика тэрилтэлэрэ сырьену мантан ылыахтаахтар уонна үксүн манна Саха сиригэр кырылыбылахтаахтар. «АЛРОСА» АК Саха сиринээҕи алмааһы батараар тэрилтэтин (ЯПТА) клиенттэрэ компания республика кырылыбыр салаатын үчүгүйдик өйүүрүн сөпкө сыаналыах тустаахтар.

Былырын «Саха сиринээҕи бриллиантовай нэдиэлэтин» чэрчитинэн Алмаас аукциона ытыллыбыта, онно ураты бөдөн — 10 караты таһынан алмаастар атыыга турбуттара. Москваҕа

государство өйбүлэ туһаны аҕалыа. Ол иһин Минэкономика уонна Алмаас сэбиэтэ кырылыбыр тэрилтэлэрдийн холбоһоннор 2017 дьэри алмааһы кырылыбыр уонна ювелирнай промышленностар сайдыыларын концепциятын бырайыагын онороллоро наада. Билигин кэлим концепция суох. «Саха сирин 2012–2013 сс. региональной экономической политиката» дьээн государственнай программаҕа республика промышленноһун сайдытын туһунан салаатыгар алмааһы кырылыбыр уонна ювелирнай салаа сорох эрэ көрдөрүүлэрэ киирибиттэр.

Үлэ чэрчитэ киэн: кырылыбыр уонна ювелирнай промышленность сайдарыгар кэккэ дьаһаллар ылыллыахтаахтар:

АЛМААС СУҢУМА ХАЙДАХ ДЬИРИМНИЭБЭЙ?

итинник аты өрүү буолааччы, биһиги ону аан бастаан манна ыттыбыт. «АЛРОСА» быйыл итинник атыны хатылыан саныыр. Биһиги аты сылга биригэ эрэ буолбакка, квартал аайы ытылларын баарабыт.

ЯПТА-тан мин бири күүтэбин — бу тэрилтэ атыны бэйэбит заводтарыт тохтоло суох үлэлииллэрин хааччыйарга ылыһа этэ.

— Хас да сыллааҕыта атын дьонго батараары эрэ мантан сырьэ ылар тэрилтэлэр баар сурактара дьону долгуппута.

— Мин санаабар заводтар алмаас 70–80% манна кырылылаан баран, олус бытархайын атын сиргэ биэрэн кырылылаахтарын син. Биһиги дьоммут кыра тааһынан дьарыктаналлара барыһа суох. Оттон атыылаһан баран хаттаан атын тэрилтэлэргэ атыылааччылар дьолго үһүн тыһыннара суох, кризис кэннэ ахааннара аҕыйаата.

— УФАС (Управление Федеральной Антимонопольной Службы) «АЛРОСА» АК республиканы кытта түһэрсит дуогабара олохтоох бриллианы онгоруочуларга сирэ суох барыстаах усулдуобуйаны тэрийэр дьээн киирситтээх. Ону туох диигин?

— Киирсии салҕанар, дьыала суукка киирибитэ. Олохтоммут система сөптөөх, кини производство сайдарыгар туһалаан, бизнестэ эрэ өйөөбөт, эбии үлэ миэстэлэрин таһаарарынан үчүгэй диэхпин сөп.

САЙДЫАНЫ БАРЫЛЛААХХА

— Промышленность салаата салгы сайдарыгар Алмаас сэбиэтэ эбии туох быһаарыныны ылыһа?

— Сотору кэминэн СР Экономика уонна промышленнай политикаҕа министерствота хас биридии алмаһы кырылыбыр тэрилтэ эргитэр үпкэ наадыытын кээмэйин быһа холуйан быһаарыахтаах уонна, НДС сууматын сабарга ылбыт кредиттэригэр баан аахпыт бырыһыанын ставкатын сороһун толуйуу боппуруоһун көрүөхтээх.

Биллэн турар, салаа стратегията чуолкай эрэ буоллаҕына

кадрдары бэлэмнииргэ, станоктары модернизациялыргэ, саҥа технологияны киллэригэ, бриллианы итиннэ ювелирнай онгоһуу батары тиһигин баар эргин тэрилтэлэригэр уонна Ин-тернеккэ тирэҕирэн кэнэтигэ, «Саха сирин бриллианнара» уонна «Саха сирин ювелирдара» дьээн брендэлэри туругурдууга ылыһахха наада.

— Алмааһы кырылааһын — кистэлэннэх уонна хайа эрэ өттүнэн консервативнай салаа. Манна туох инновация, саҥа сүүрэн киириэн сөбүй?

— Биһиги аан дойдуга сайдытыттан олус күүскэ хаалан иһэбит. Икки-үс эрэ завод арыыча саҥа технологиянан уонна тэрилинэн үлэлиир. Холобура, «Якутская алмазная компания» (Саха сир), «ДДК» (Индия), «Саха Даймонд» (Китай — Япония). Көрөргүт курдук, производствонь инновация көмөтүнэн сайыннары чуолаан омуқ фирмаларын кытта холбоһуктаах компаниялар барар.

Государство көмөтүнэн түргэни алмааһы кырылыбыр, күндү металлара таҕастыыр аныгы технологиялары уонна тэриллэри атыыластаахха эрэ сахалар тэрилтэлэрэ саҥа төрүккэ олоһуран үлэлиэхтэрэ, кадрдары бэлэмниир тиһик үөскүө, дьон үлэнэн хааччыллыа, оччоро эрэ биһиги Россия уонна аан дойдуга таһымыгар конкуренциялаһар кыахтаахпыт!

Өссө биир боппуруос баар. Алмаастаах инструменттары онгорууну тэрийии. Саха сиригэр бу барыстаах хайысха. Мин биир кэмгэ «Саха Даймонд» иһинэн инструмены онгорууну тэрийбиттээбим. Билигин саатар инструменттарга туттуллар алмаастары бэлэмнээһинтэн саҕалыахха баара.

— Салаа ханнык кадрга наадыларый?

— Менеджердэргэ, саҥа оборудованиены туһанар кыахтаах технологтарга уонна рабочыларга. Менеджердэри уонна технологтары соһотох ХИФУ (Хотугулуу-Илинги Федеральной Университет) бэлэмниир, оттон рабочыдары 16 №-дэ-эх Дьокуускайдааҕы лицей бэлэмниир. Кадрдары, Израильга

курдук анаан-минээн бэлэмниэххэ наада. Кадр тиһибэтин көрөн, боппуруоһу 5 сыл иһигэр быһаарарга государство 200 мөл. доллары биэрбитэ.

— Алмаас сэбиэтэ — коллегияльнай уорган. Баар боппуруостары быһаарыыга биир тылга киирэр уустуга буолдо. Ордук конкуреннаһар собуоттар мөккүһэр түгэннэригэр.

— Алмаас сэбиэтэ 13 чилиэннээх. Онно республика былааһын уорганнара: экономикаҕа уонна промышленнай политикаҕа, предпринимательствоҕа уонна туризмы сайыннарыыга министрстволар, федеральная күүстээх структуралар — ИДМ итиннэ ФСБ, «АЛРОСА» АК уонна кырылыбыр тэрилтэлэртэн «ЭПЛ Даймонд» уонна «Якутская алмазная компания» киирэллэр.

Мин Алмаас сэбиэтин таһымыгар ханнык да иирсээн суох буоларыгар үлэ ытабын. Оттон конкуренция дьээн ырыынак бэйэгэ үөскэтэр көстүүтэ, конкуреннар баар боппуруостары экономика сокуоннарынан быһаараллар.

Алмаас сэбиэтигэр Корпоративнай регламент дьэни олохтуурга сүбэлэстибит — ол докумуон Алмаас Сэбиэтэ, АЛРОСА, собуоттар икки ардыларыгар баар сыһыаннаһылары бэрээдэктир уопсай быраабыланы олохтуо. Тугу биһиги регламентыбыт? Холобура, кырылааһын, экспорт туһунан статистиканы киллэри болдьоһун, тэрилтэ былааныгар уларытыны киллэри усулдуобуйатын уонна бэрэ-

БЛИЦ-ЫЙЫТЫ

Айтал Аржаков, 10 кылаас үөрэнээччитэ:

- 1) Ильмень күөлү туораан иһэннэр саха хайыһардыт буйууннара ууга түһэн тимирбиттэрэ. Кинилэри ньиэмэс сөмөлүөттэрэ бумбалаабыттара.
- 2) Билбэппин.
- 3) «Июнь, 22-е», «Красная звезда», «Диверсанты» уонна да атыттар.

Айсен Акимов, 11 кылаас үөрэнээччитэ:

- 1) Ильмень күөлгэ кыргыһы буолбута, Саха сириттэн сыалай взвод саха саллааттара ол кыргыһыга

- 2) Суох, билбэппин.
- 3) «9 рота», «Мы из будущего», «Второе восстание Спартака», «Маша».

Ийыталаста Н. Андреева

Ира Софронова, Нюргуяна Настаева, оскуола үөрэнээччилэрэ:

- Суох.
- Суох.
- «Мы из будущего» уонна сорох киинэлэри билэбит эрээри ааттарын өйдөөбөппүт.

Прокочьев Денис, 10 кылаас үөрэнээччитэ:

- Ильмень күөлгэ кыргыһы кыһын буолбута. Сэбиэскэй сойуус буйууттара муус эмискэ хайдан, бумбалааһынна түбөһөн үгүс саллаат муусаныгар былдьаммыта.

- Суох.
- Кыра эрдэхпиттэн сэрии туһунан араас киинэлэри интэриһиргээн көрбүм. Телевизорго көстө турар буоллаҕына, хайаан да көрбүм. «Офицеры», «В бой идут одни старики», «Бириэс кириэппэһэ» туһунан киинэлэри сөбүлүүбүм.

Марина Бочкарева, 10 кылаас үөрэнээччитэ:

- Олус элбэх киһи, хайыһардыт саллааттар муус алдынан ууга былдьаммыттара.

- Прохорова сэриитин туһунан истибэттэим.

- Сэрии туһунан киинэлэри көрөөччүбүм. Үлэм ыйын 9 күнүгэр телевизорга куруук көрдөрүлөр. Бу кэлинги сылга тахсыбыт «Брестская крепость» туһунан киинэни олус интэриһиргэбим.

Маргарита Герасимова, Анна Сыромятникова, эдэр дьон:

- Ильмень Күөлгэ олус элбэх саха буйууттара сырдык тыһыннарын толук уурбуттара (Маргариталаах Анна салгы Ильмень күөл исторياتтан элбэҕи кэпсэтиллэр).
- Хомойуох иһин, үчүгүйдик билбэппит.
- «В бой идут одни старики», «Никто не забыт, ничто не забыто», «Матч», «Баллада о солдате», «Летят журавли» о.д.а.

Бэлэмнээтэ М. ПЕТРОВА

Ким да умнуллубат, тух да умнуллубат

ЧУЛУУ КИНИБИТ ҮТЧӨ ААТЫН ҮЙЭТИТЭЭРИ

Былырын, тохсуньу ыйга, биер дойдулаахпыт, ытыктыр кибибит, учуутал, буюун, бөдөн партийнай, советской үлэһит, талааннаах-сатбыллаах салайааччы, Кэбээйигэ 40-50 сс. оскуола директорунаан, завуһунан, ССКП райкомун пропагандада отделин сэбиэдэсэийинэн, райком секретарынаан, 60-70 сс. төрөөбүт улууһугар – Нам оройуонугар 17 сыл райсовет председателинэн, ССКП райкомун бастакы, инкис секретардарынан дьон-сэргэ олово тупсарын, сайдарын туһугар үгүс сыратын биэрбит, оройуон социальнай-экономическай сайдытыгар дьонун кылааты киллэрбит Василий Егорович Колмогоров төрөөбүтэ 90 сылын улуспут дьон-сэргэтэ үөрүүлээхтик бэлиэтэбиттэрэ.

Онтон саас, муус устар ыйга, чулуу кибибит төрөөбүт-үөскээбит нэһилиэгэр Сийтгэҕэ биер дойдулаахтара, Кэбээйи, Нам улуустарын дьонун-сэргэтин бэрэстэбииттэллэрэ, салалталара Василий Егорович төрөөбүтэ 90 сылын бэлиэтээһин чэрчитинэн «Алгыс курдук олох» дьон «Колмогоровскай аабыллар» декадаларын элбэх нэһилиэги хабаан, тэрээһиннээхтик, олус көхтөөхтүк тэрийэн ыыппытара, түмүктэбиттэрэ.

Бу тэрээһингэ кыттыбыттар, тэрийбиттэр В.Е. Колмогоров курдук үтүө, чулуу киби – саха саарына күн сирин көрбүт өгөбөр – Мэнкэрэҕэ үтүө аатын үйэтитэр өйдөбүннүгү туруоруу туһунан биер өйгө-санааҕа тийээн кэлбиттэрэ. Онон быйыл, муус устар 21, 22 күннэригэр Василий Егорович олохтон барбыта 10 сылын алтыһынар дьон кэргэттэригэр, аймахтарынан, атастарын-доһотторун уонна Сийтгэтин дьонун-сэргэтин тэрийиилэринэн Намтан, Дьокуускайтан сэттэ буолан, Модут нэһилиэгэр олоһор, дьоруунан, талаанынан биер дойдулаахтарыгар, идэлээхтэригэр киэнник биллибит дэгиттэр уус Василий Артемович Аргунов түс бэйэтэ толкуйдаан, айан онорбут олус тупсаҕай кестүүлээх өйдөбүннүгүн тийээн илдьэн туруоруохтаах сирбитигэр өбүгэлэрбит үгэстэрин тутуһан, сизир-туому толорон туруоран кэлибит.

Бу дьонун соругу, үтүө аналгы толорууга Василий Егорович биер дойдулаахтара, бырааттара: Нам улуунун Ытык киһитэ, РФ Журналистарын союһун чилиэнэ, алгысчыт Е.И. Колмогоров, СР үөрэҕириттин туйгуна, Нам улуунун Ытык киһитэ, үөрэнээччилэр айар, техническэй кииннэрин директора В.И. Тимофеев, дэгиттэр уус, учуутал, билгин предпринимателиир В.А. Аргунов, Сийтгэ оскуолатын учууталлара И.Л. Охлопков, Р.И. Попов, Г.К. Петров, оскуола үлэһитэ П.Д. Колмогоров уонна намнар биер дойдулаахпыт, кизэн туттар киһибит Г.Г. Местников салайар Суорун Омоллоон аатынан Опера уонна балет театрын үлэһиттэрэ кыттыыны ылылар.

Намтан тэрийэн, тизэн күн ортого айанча турунубут. Төһө да саас эрдэлээн күүстээх ириэри буола турдар суол-иис куһаҕана суох. Түбэттэн Сийтгэ Арыылааҕар диэри наар өрүһүнөн айаннаатыбыт. Арыылаахтан Сийтгэ 12 биэрэстэ. Суола кутуу. Онон алта чаас кэринэ айаннаан кизэ эрдэ Сийтгэбитигэр тийдибит. Бийигини В.Е. Колмогоров аатынан орто оскуола музейин директора, учуутал Анна Лазаревна Охлопкова коллегаларын, үөрэнээччилэрин кытта үөрөкөтө көрүстүлэр. Барыбытын ас арааһын астаан хоточчу тардыбыт мааны остуолларыгар ынгыран чэйдэттилэр. Тото-хана аһабыппыт кээнэ хаһаайыттарбыт бэйэлэрэ кыһанан-мүһэнэн тэрийбит оскуола-ларын бэртээхэй музейин көрдөрдүлэр. Оскуола үөрэнээччилэрэ ингибэккэ-толлубакка хомуйбут, туруорбут экспонаттарын туһунан сийилии кэпсээтилэр-ипсээтилэр, сырдаттылар. Музейи көрдөрөн баран барыбытын хонуохтаах ыалларыбыттар тиэрдэн биэрдилэр. Онон олус бэркэ хонон, сынһанан баран нөҥүө күнүгэр олохтоохторунан сирдэтэн В.Е. Колмогоров төрөөбүт Мэнкэрэтигэр (Сийтгэттэн 3 кес) тийээн өйдөбүннүкүптүн туруордубут.

Түгүннэн туһунан, Сийтгэҕэ сэргэхсийи тахсан эрэрэ харааха тутта быраһыларын кэпсээн ылым. Ол курдук, быйыл саҕа, кизэн-куон, бэртээхэй КСК дьэтигэр тутан үлэҕэ киллэрбиттэр. Хаһыс да сылын гааһынан үлэлиир (экспериментальнай) электростанция түүннэри-күнүстэри уотунан сырдатар уонна сойутулар уутунан социальнай объектары итиинэн хааччылар эбит. Күүтүүлээх оскуола-лар тутулар буолбут. Бетон сваяларын туруортаабыттар. Сотору тутар дьоннор кэлиэхтээхтэр. Эһиил күһүн тутулан бүтүөхтээх. Сыл ахсын хастыы да ыал сана дьэ туттан кириэтэлэ-эбиттэр. Эсэ хас да ыал дьэ туттар санаалаахтар, мастарын киллэриммиттэр. Дьону түмэр, үлэҕэ-хамнаска көбүлүүр, сэргэхситэр элбэх тэрээһиннэр ыгытылаллар. Быйыл биер дойдулаахтара, Саха АССР үтүөлээх учуутала, педагогическай наука кандидата, К.Д. Ушинскай мэтээл кавалера, Н.К. Крупская аатынан бириэмийэ лауреата Мария Серафимовна Слепцова (Лебедева) төрөөбүтэ 75 сылын таһаарылыбыт кинигэ презентациятын уонна аабыллары тэрийэн ыыппыттар. Итилэри сэргэ тыа хаһаайыстыбатын салааларын сайыннарыыга, сири онорууга, оттоһунна уода. үлэлэргэ былааннара үгүс.

Онон түмсүүлээх, үлэһит, инникигэ эрэллээх Сийтгэм дьон В.Е. Колмогоров уонна кини курдук бастың дьоннорун үйэлэр ту-хары өйдүү-саңы сылдыахтара, үйэтиэхтэрэ уонна кинилэри өрүү тумус туттан, холобур оностон дьонун олово оностуноохтара, үүнүөхтэрэ, сайдыахтара дьон эрэнэбин.

Иннокентий ИВАНОВ – Сизн Болдуу, РФ Журналистарын союһун чилиэнэ

Улуус сэбиэтин сессиятыгар

Муус устар 25 күнүгэр «Нам улууһа» муниципальной тэрил-лии депутаттарын 7-с учарат-таах сессията буолан ааста.

«Нам улуунун ытыктабыл-лаах киһитэ» дьон бочуотта-ах аат ингэриллэрин туһунан балаһыанһа биер санаанан бигэргэнэ. Балаһыанһа ый-ылларынан бочуоттаах аат 55 – тэн үрдүк саастаах дьонно ингэриллэр кыахтаах, канди-даттары юридическэй сирэй-дэр, ону тэнгэ общественной тэрилтэлэр туруоруохтарын сөп. Наһараадалаахпыт киһи «Нам улууһа» МТ бюджеты-тан 50 тыһ. солк. биер кэмнээх төлөбүрү, ону тэнгэ дастабыр-анһаны уонна түскэ иилинэр бэлиэни ылар бырааптанар. Бэ-лиэ ойуулааһынын бигэргэтиитэ элбэх куолаһынан быһаарыллан куонкурус нөҥүө чопчуланар бу-олан аныгыскы сессияҕа диэри көһөрүлүнэ.

«Нам улууһа» МТ 2012 сыллааҕы бюджета туолбутун туһунан отчуот бигэргэниитэ ылылынна. Отчуоттаах финан-совай сыл түмүгүнэн дохуот 1 млрд. 932 мөл. 167 тыһ. 868 солк. 34 харчы, ороскуот 1 млрд. 895 мөл. 778 тыһ. 070 солк. 89 харчы, профицит 36 мөл. 389 тыһ. 797 солк. 45 харчыга тэннээр.

«2007-2012 сс. кэтээн көрдөххө улуус бюджета ула-

Чөл олох – олохпут түһэ

Муус устар 25 күнэ улу-успутугар тупсаран оноруу күнүнэн биллэриллибит. Нөҥүө күнүгэр «Ленскэй нэһилиэк» муниципальной тэриллии ад-министративнай комиссията Нам нэһилиэгин улууссаларын кэрийэн үлэ түмүгүн сыанала-ата, суботунньукка кыттыһан территорияларын ыраастааба-тах тэрилтэлэри, чааһынай си-рэйдэри эппиэтинэскэ тардар миэрэлэри ылына. Ыстараап кэринэ физическэй сирэйдэр-тэн 3-5 тыһ. солк., юридическэй сирэйдэртэн 50 тыһ. саҕалаан 1

мөл. солк. диэри.

Рейдэ түмүгүнэн комис-сия болдомтотун хас эмэ чаа-һынай, уопсай дьэилэр уонна маһаһынар тартылар. «Нэ-лэгэр» микрорайонун трасса өттүгэр олоһор ыаллара бөх-төрүн тиэргэннэрин таһыгар, кирири суол кыттыгытгар мун-һан олоһолоро бэлиэтэннэ. Биер олохтооххо утары борото-куол оһоһулунна. Аммосов аат. уулуссаҕа турар икки этээстэ-эх дьэилэр тас эйгэлэрэ сүөргү быһыытынан сөхтөрөр. Ол кур-дук 31, 33, № дьэилэр иннилэ-ригэр сытар бөх аһар дьону сытынан-сымарынан тумнара сыһар. Манньк кестүү куорат-тан кириэн иһэр дьон хараһар быраһылар, суолтан бэрт чуол-кайдык кестөр. Бу уопсай дьэ-илэр тула өттүлэрин, биллэн ту-рар, салайар хампаанһа көрө-истэр, ол гынан баран ханньк эрэ биричиинэнэн үлэ барбата кестөр. Олорор ыаллар ситэтэ суох өнө иһин харчы төлүүлэрэ дуу, суоҕа дуу? Төлөөбөт бу-оллаһтарына ирдээр да кы-быстыылаах буолуоһун кур-дук. Салайар хампаанһа үлэтэ мөлтөбүн таһынан олоһор ыал-лар бэйэлэрин өттүлэриттэн тардыны суоҕа эмиэ бэлиэ-тэнэр. Түннүктэрин аныгар бөһпүрүөскэлэрин тобохторо сы-таллар, туора бөх-сыыс, буолар-

СЫЫҤАЛАРЫ ТУОРАТАРГА ҮЛЭЛЭҢИЭХХЭ НААДА

ата турар, барыс 75 мөл. солк. буолла. Ол гынан баран, ырыт-тахха бу барыс 95 % НДФЛ-тан турар. Бэйэбит ыраас барыспыт олус кыра. Барыһы киллэрэр-гэ үлэ мөлтөхтүк ытытылын-на» – дьон бюджетнай комис-сия председателэ А.Г. Шаранов бэлиэтэтэ уонна 2013 с. өссө күүскэ сыһалары туоратар туһугар үлэ ыгытыллара наада-тын туһунан санаатын биллэрдэ.

«Нам улууһа» МТ 2013 с. бюджетин туһунан» 10-5 № 2012 с. тохсуньу 29 күнүнээҕи быһаарыыга 182 мөл. 350 тыһ. 648 солк. 85 харчы суумалаах уларыһылар уонна ситэри-лэр кирирэллэрэ биер санаанан бигэргэнэ. Ол иһигэр үөрэҕирит тэрилтэлэрин педагогическай үлэһиттэрин коммунальнай чөл-чэтиилэрэ, тулаайах оһолору, эдэр ыаллары, бюджет салаа-тын үлэһиттэрин дьэинэн хаач-чыһы, приемнай дьэиэ кэргэнгэ харчынан көмө, Граф Биэрэ-гиттэн запроваочнай станцияҕа диэри дамбаны тутуу, көрүүтэ-харайыта уонна да атын хай-ысхалар киридилэр. Ону тэнгэ уларыһылар «Нам улууһа» МТ инвестиционнай 2013 с. програм-матыгар ылылыннылар.

«Нам улууһа» муниципаль-най тэриллии 2013-2016 сс.

нэһилиэнньэтин уонна террито-рияларын ыксаллаах быһыыт-тан-майгыттан көмүскүүр сы-аллаах муниципальной целе-вой программаны бигэргэтэр туһунан» быһаарыыга улары-һылар уонна ситэриилэр ки-ридилэр. Ол курдук, програм-ма паспортын «Программа үбүн-объемнара уонна источниктара» дьон хайысхатыгар улуус 2013 с. муниципальной бюджеты-тан үбүлээһин сууматын 4 мөл. 380 тыһ. солк. 8 мөл. 880 тыһ. солк. солбуйуу. Улуус муниципальнай бюджетытан 2013 с. «ГСМ атыылаһыы» дьон хай-ысхатыгар үбүлээһин сууматын 2 мөл. солк. 4 мөл. солкубайы-нан солбуйуу, эбии «Ымыйах-таах» күөл даамбатын биэргин бөһөргөтөр үлэлэрин ороскуотта-рын үбүлээһин» дьон хайысханы киллэрэн улуус муниципальнай 2013 с. бюджетытан 2 мөл. 500 тыһ. көрүү.

«Намнааҕы оҕо спортивнай оскуолатын 2013-2016 сс. сайды-ытын программатын бигэргэти-тин туһунан» быһаарыы биер санаанан депутаттарынан би-гэргэнэ. Программаны толоро-оччулар сыһаларын көннөрөр, кирибит этиилэри ылынар сана-аларын этиилэр.

УЛУУС КИИНЭ – УЛУУС СИЭРКИЛЭТЭ

буолбат тимирдэр, мастер, эргэ-тэрил, быраһылыбыт тутуу бу-лунай. Үөскээбит балаһыанһаны утары бэйэлэрин өттүттэн этии-кириэрэ дуу, суоҕа дуу? Эбэтэр манньк усулуобуйаҕа олоһол-лорун сөбүлөһөр буоллахтара дуу? Кооператива уулусса 1 № дьэиэтин иннигэр оҕо оонньуу-площадкатын аттыгар ыаллар бөхтөрүн быраһар буочукалара турар, мууһа сааскы күн сыла-мыгар ууллан куһаҕан сытынан

тунуйан туһаанан кестөр. Оһолор барахсаттар оонньуу бадалара ынгыран ити бэйэлээх киргэ-ха-ха сылдыар буоллаһтарына киһи соһуйбат.

Хас да маһаһынгга сылдыан административнай хамыһыһа боротокуол толордо, сэрэтиитин эттэ. Ол курдук, «Нэлэгэр», «Лю-си», «Центр», «Мария», «Мерку-рий» маһаһынар иннилэ-ригэр-кэннилэригэр бөх ыһылла сытара көһүннэ. Бүтэһик ыһыл-лыбыт маһаһынын иннигэр тра-ктор хамнаабакка тон сиргэ сыта үүнэн турбута ыраатта, аттыгар цистерналар, фургон, арааһынай эрэһинэ көлүөһэ сытара уопсай эстетическэй көрүнүгү буортулу-ур. Ону кытта сэргэ турба устун стекловата ыһыллыбыта дьон болдомтотун тардар.

Саҕа тутулла турар баһаа-рынай чаас, ГАИ, Чернышев-скай аат. уулусса 55 дьэитигэр баар овощехранилище иннигэр эмиэ бөх-сыыс баара бэлиэтэн-нэ. Манньк балаһыанһаны бу ыһыллыбыт эрэ дьэилэр, тэ-риилтэр хаһаайынара туту-спат буолбатахтар. Сэлиэнньо-ни өссө ырытар, көрөр-истэр сыал-тан ис өттүн кэрийэн көрдөххө соһуйарбыт саарбаҕа суох.

Хаамыһыһа чилиэннэрэ Чер-нышевскай аат. уулуссаҕа турар 4 этээстээх дьэилэр иннилэригэр олохтоохтор суботунньуктуу сылдыалларын көрөн хайгыы санаатылар. Дьоннор тулаһыыр эйгэлэрин, ырааска тардыһар са-наанан салайтаран, биер сомоҕо буолан тахсан хомуналлара киһи сүргэтин көтөбөр.

Н. АНДРЕЕВА

РАСПОРЯЖЕНИЕ ГЛАВЫ НАМСКОГО УЛУСА
06.05.2013 г. № 953-р

О заключении концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)

В соответствии со статьей 22 Федерального закона от 21 июля 2005 года № 115-ФЗ «О концессионных соглашениях», Уставом муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия), в целях привлечения внебюджетных инвестиций и эффективного использования объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия), распоряжаюсь:

Провести конкурс на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия).

Установить, что полномочия концедента при заключении и исполнении концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) от имени муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) осуществляет Администрация муниципального образования «Намский улус» (далее – концедент).

Установить, что конкурс на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) является открытым.

Сообщение о проведении конкурса на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) опубликовать в официальном печатном издании – районной газете «Энсиэли» и на официальном сайте муниципального образования «Намский улус» Республики Саха на официальном сайте Концедента в сети «Интернет» - <http://sakhagov.ru/nam>, на официальном сайте Правительства Республики Саха (Якутия) - <http://www.sakhagov.ru>, на официальном сайте Российской Федерации для размещения информации о размещении заказов о закупках для государственных и муниципальных нужд - <http://torgi.gov.ru>, не менее чем за тридцать рабочих дней до дня истечения срока представления заявок на участие в конкурсе.

Установить Условия концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) согласно **Приложению №1** к настоящему распоряжению;

Установить Критерии конкурса и параметры критериев конкурса на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) согласно **Приложению №2** к настоящему распоряжению;

Утвердить конкурсную документацию по проведению открытого конкурса на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия), с правом внесения в нее изменений в соответствии нормами действующего законодательства.

Контроль за исполнением настоящего распоряжения оставлю за собой

Настоящее распоряжение вступает в силу со дня его подписания.
Глава улуса АИЛЬИН

ОФИЦИАЛЬНОЕ СООБЩЕНИЕ
о проведении конкурса на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся в собственности муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)

В соответствии с Распоряжением главы администрации Муниципального образования «Намский улус» от 06 мая 2013 г. № 953-р «О заключении концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся в собственности муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)» Конкурсная комиссия настоящим сообщает о проведении открытого Конкурса на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся в собственности муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) (далее – «Конкурс»).

Предметом концессионного соглашения является реконструкция существующих, создание новых объектов системы коммунальной инфраструктуры и их эксплуатация.

По всем вопросам, связанным с проведением Конкурса, следует обращаться в Конкурсную комиссию по проведению конкурса на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся в собственности муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) по адресу: 678380, Республика Саха(Якутия), Намский улус, с.Намцы, ул.Октябрьская, 1. каб. 217, адрес электронной почты: namkumi@yandex.ru, телефон(8 411-62) 41-6-76 (Колодезников Роман Константинович).

Объектом Концессионного соглашения являются объекты недвижимого имущества, находящиеся в собственности Концедента и передаваемые Концедентом во владение и пользование Концессионеру в соответствии с Концессионным Соглашением, относящиеся к объектам по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иным объектам коммунального хозяйства, находящимся в собственности муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) и подлежащие реконструкции (далее – **Объекты Реконструкции**), а также объекты недвижимого имущества, создаваемые Концессионером в соответствии с Концессионным Соглашением, которые будут находиться в собственности Концедента (далее – **Создаваемые Будут**).

Срок действия Концессионного соглашения – по 31 декабря 2030 г. Участником Конкурса может быть индивидуальный предприниматель, российское или иностранное юридическое лицо либо действующее без образования юридического лица по договору простого товарищества (договору о совместной деятельности) два и более указанных юридических лица (объединение лиц). Участник конкурса не должен находиться в состоянии ликвидации или банкротства.

На основании заявок на участие в конкурсе, предоставленных заявителями, будет проведен предварительный отбор участников Конкурса и определены участники, допущенные к подаче конкурсных предложений. Оценка заявок на участие в Конкурсе проводится на основе их соответствия требованиям к заявке и соответствия заявителей требованиям, изложенным в конкурсной документации.

9. Заявители, не удовлетворяющие требованиям, предъявляемым к участникам Конкурса, либо предоставившие заявки на участие в Конкурсе, не удовлетворяющие требованиям конкурсной документации или содержащие неполную либо неточную информацию в отношении фактов, изложенных в предоставляемой информации, не будут допущены к дальнейшему участию в Конкурсе.

10. Участник конкурса должен обладать:
а) штатным персоналом, обладающим опытом управления (эксплуатации) объектами, входящими в системы коммунальной инфраструктуры не менее чем 5 лет, а также положительной репутацией осуществления указанной деятельности;
б) лицензиями, допусками и разрешениями, необходимыми для осуществления деятельности, предусмотренной Концессионным Соглашением;

11. В качестве критериев Конкурса установлены:
1. Сроки создания и (или) реконструкции объекта концессионного соглашения.

Период со дня подписания концессионного соглашения до дня, когда созданный и (или) реконструированный объект концессионного соглашения будет соответствовать установленным концессионным соглашением технико-экономическим показателям.

Технико-экономические показатели объекта концессионного соглашения.

12. Содержащиеся в конкурсных предложениях условия будут оценены

Приложение №2
к распоряжению Главы муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) от «06» мая 2013 года № 953-р

Критерии конкурса и параметры критериев конкурса

на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)

В качестве критериев Конкурса устанавливаются:

№ критерия	Критерий конкурса	Начальное значение критерия конкурса	Требование к изменению начального значения	Коэффициент, учитывающий значимость критерия (вес)
1.	Сроки создания и (или) реконструкции Объекта Концессионного соглашения			0,4 (суммарно)
1.1	Строительство котельной «Квартальная №2» с. Намцы	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.2	Строительство котельной «МПК» с. Намцы	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.3	Строительство котельной «Школа» на газе, с. Никольцы	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.4	Строительство котельной «СДК» на газе, с.Салбан	30 месяцев	уменьшение	0,01
1.5	Строительство котельной «Контра» на газе, с. Тастах	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.6	Строительство котельной «СДК» на газе, с. Тастах	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.7	Строительство котельной «НУСР» на газе, с. Графский берег	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.8	Строительство котельной «Квартальная №1», на угле, с.П-Хомустах	30 месяцев	уменьшение	0,01
1.9	Строительство котельной на газе взамен котельной «Детсад», с.Модут	30 месяцев	уменьшение	0,01
1.10	Строительство котельной «Детский сад» на газе, с. Маймага	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.11	Строительство котельной «Школа» на газе, с.Тюбя	30 месяцев	уменьшение	0,02
1.12	Строительство котельной «Квартальная» на угле, с.Кобякон	30 месяцев	уменьшение	0,01
2.	Технико-экономические показатели объекта Концессионного соглашения на момент окончания срока Концессионного соглашения:			0,3 (суммарно)
2.1	Потери при транспортировке тепловой энергии, %	25%	Уменьшение	0,05
2.2	Коэффициент потерь, тыс. Гкал/км	0,7	Уменьшение	0,05
2.3	Удельный расход топлива на тепловую энергию отпущенную в сеть, кг.ул./Гкал	180,0	Уменьшение	0,1
2.4	Удельный расход электроэнергии на выработку тепловой энергии, Втч/Гкал	40,0	Уменьшение	0,05
2.5	Удельный расход воды на выработку тепловой энергии, м3/Гкал	0,1	Уменьшение	0,05
3.	Обеспеченность приборами учета тепловой энергии на вводах в многоквартирные дома, на момент окончания срока Концессионного соглашения, %	10	Увеличение	0,1
4.	Качественная характеристика инженерно-технических или функционально-технологических решений для обеспечения реконструкции Объектов Концессионного соглашения (создания имущества в рамках исполнения Концессионного соглашения)			0,20
	ИТОГО (Общий вес критериев):	x	X	1,00

Приложение №1
к распоряжению Главы муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) от «06» мая 2013 года № 953-р

Условия концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся на территории муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)

Обязательства концессионера по созданию и (или) реконструкции объекта концессионного соглашения, соблюдение сроков его создания и (или) реконструкции	Обязательства Концессионера по созданию (Создаваемые Объекты) и реконструкции (Объекты Реконструкции) отдельных объектов, входящих в состав Объекта концессионного соглашения – согласно Раздела 4 Конкурсной документации
Обязательства концессионера по осуществлению деятельности, предусмотренной концессионным соглашением	Концессионер обязуется осуществлять деятельность по эксплуатации Объекта Концессионного соглашения, созданию, реконструкции и модернизации за свой счет, определенных Концессионным соглашением отдельных объектов.
Срок действия концессионного соглашения	По 31 декабря 2030 г.
Описание объекта концессионного соглашения	Приложение 4 Конкурсной документации
Срок передачи концессионеру объекта концессионного соглашения	Концедент передает Концессионеру Объект концессионного соглашения в течение шестидесяти рабочих дней с момента подписания Концессионного Соглашения
Порядок предоставления концессионеру земельных участков, предназначенных для осуществления деятельности, предусмотренной концессионным соглашением, и срок заключения с концессионером договоров аренды (субаренды) этих земельных участков (в случае, если заключение договоров аренды (субаренды) земельных участков необходимо для осуществления деятельности, предусмотренной концессионным соглашением)	Земельные участки, на которых располагается Объект Концессионного соглашения и которые необходимы для осуществления Концессионером деятельности, предусмотренной концессионным соглашением предоставляются концессионеру в аренду в соответствии с земельным, законодательством Российской Федерации на срок, равный сроку Концессионным соглашением. Договор аренды земельных участков заключается с Концессионером не позднее чем через шестьдесят рабочих дней со дня подписания Концессионного соглашения
Цели и срок использования (эксплуатации) объекта концессионного соглашения	Объект Концессии используется для достижения следующих целей: 1. удовлетворения спроса Потребителей, находящихся на территории Намского улуса, в водоснабжении и теплоснабжении, и обеспечения эффективной и экологически безопасной эксплуатации объектов тепло- и водоснабжения; 2. повышения надежности и устойчивости работ систем теплоснабжения и водоснабжения; 3. энергосбережения и повышения энергоэффективности производства и распределения воды и тепловой энергии; 4. удовлетворения общественных потребностей при подключении построенных, реконструированных объектов жилищного, социального, промышленного и коммерческого назначения; 5. улучшения экологической ситуации и достижения надлежащего уровня экологической безопасности на территории Намского улуса. Срок использования Объекта Концессионного соглашения равен сроку действия Концессионного Соглашения - по 31 декабря 2030г.
Способы обеспечения исполнения концессионером обязательств по концессионному соглашению, размеры предоставляемого обеспечения, срок на который оно предоставляется	В целях обеспечения исполнения обязательств Концессионера по Концессионному Соглашению Концессионер представляет Договор страхования риска ответственности Концессионера за нарушение обязательств по Концессионному Соглашению в размере 70 015 000 руб. на весь срок действия Концессионного Соглашения в Страхование риска ответственности концессионера за нарушение обязательств по Концессионному соглашению производится ежегодно на сумму инвестиционных обязательств Концессионера на текущий год.
Размер концессионной платы, форма (или формы), порядок и сроки ее внесения	Концессионная плата по заключаемому Концессионному соглашению не предусмотрена
Порядок возмещения расходов сторон в случае досрочного расторжения концессионного соглашения	В случае досрочного расторжения Концессионного Соглашения по инициативе или вине Концедента, Концедент обязан возместить Концессионеру затраты, произведенные им в рамках выполнения Инвестиционной программы и Производственной программы, в течение 1 (одного) года с момента расторжения Концессионного Соглашения
Обязательства по привлечению инвестиций в объеме, который концессионер обязуется обеспечить в целях создания и (или) реконструкции объекта концессионного соглашения в течение всего срока действия концессионного соглашения, а также порядок возмещения расходов концессионера, подлежащих возмещению в соответствии с законодательством Российской Федерации в сфере регулирования цен (тарифов) и не возмещенных ему на момент окончания срока действия концессионного соглашения	Концессионер обязан обеспечить в целях создания и реконструкции объекта концессионного соглашения в течение всего срока действия концессионного соглашения привлечение внешних инвестиций в объеме не менее 750 (семисот пятидесяти) миллионов рублей. Расходы концессионера, подлежащие возмещению ему в соответствии с законодательством Российской Федерации в сфере регулирования цен (тарифов) и не возмещенные на момент окончания срока действия концессионного соглашения подлежат возмещению из республиканского бюджета Республики Саха (Якутия) в течение 1 (одного) календарного года с момента окончания срока действия (по любым основаниям) Концессионного соглашения. В случае наличия судебного спора о размере расходов, подлежащих возмещению Концессионеру в соответствии с законодательством Российской Федерации в сфере регулирования цен (тарифов) и не возмещенных ему на момент окончания (по любым основаниям) срока действия концессионного соглашения, данные расходы подлежат возмещению Концессионеру в течение 1 (одного) календарного года с момента вынесения решения суда о размере подлежащих возмещению расходов.

ны в соответствии с требованиями Федерального закона от 21 июля 2005 г. № 115-ФЗ «О концессионных соглашениях» путем сравнения просуммированных значений критериев, перемноженных на коэффициенты, соответствующие каждому критерию, для каждого Участника Конкурса.

13. Победителем Конкурса признается Участник Конкурса, предложивший наилучшие условия и набравший максимальный балл.
14. Протокол о результатах проведения Конкурса будет подписан в течение трех рабочих дней со дня подписания конкурсной комиссией протокола рассмотрения и оценки конкурсных предложений.
15. Срок подписания Концессионного соглашения – 5 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах проведения Конкурса.

16. В случаях, предусмотренных пунктами 2 и 3 статьи 36 Федерального закона от 21.07.2005 № 115-ФЗ «О концессионных соглашениях», срок подписания – 5 (пять) дней с момента направления Концедентом проекта Концессионного соглашения.

17. Конкурс на право заключения концессионного соглашения в отношении объектов по производству, передаче, распределению тепловой энергии, водоснабжения и иных объектов коммунального хозяйства, находящихся в собственности муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) проводится в следующем порядке:
- 1 этап: предварительный отбор участников Конкурса,
- 2 этап: рассмотрение, оценка Конкурсных предложений Участников Конкурса и определение победителя Конкурса.

18. Конкурсная документация предоставляется Заявителям бесплатно.

19. Для получения Конкурсной документации Заявитель направляет письменное заявление по адресу Конкурсной комиссии с обращением к Конкурсной комиссии о предоставлении конкурсной документации с указанием своего официального представителя, информации, необходимой для установления контакта с ним, и способа получения Конкурсной документации: по почте, электронной почте или непосредственно в Конкурсной комиссии.

20. Конкурсная комиссия в течение пяти рабочих дней со дня получения письменного обращения с просьбой о предоставлении Конкурсной документации предоставляет Заявителю такую документацию. В случае принятия решения о внесении изменений в Конкурсную документацию сообщение о внесении в нее изменений в течение трех рабочих дней с даты принятия такого решения публикуется в Официальном издании, размещается на Официальном сайте, а также направляется Заявителям, которым ранее направлялась Конкурсная документация.

21. Заявители, самостоятельно получившие Конкурсную документацию на Официальном сайте, самостоятельно получают информацию об изменениях, вносимых в Конкурсную документацию.
22. Получение Конкурсной документации в Конкурсной комиссии осуществляется по месту нахождения Конкурсной комиссии по рабочим дням с 10.00 часов до 12.00 часов и с 14.00 часов до 16.00 часов с «13» мая 2013 года по «31» мая 2013 года.

21. Конкурсная документация размещается также на Официальном сайте муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) в сети «Интернет», а также на официальном сайте Российской Федерации для размещения информации о размещении заказов: <http://torgi.gov.ru>

22. Заявки на участие в Конкурсе представляются в Конкурсную комиссию по месту ее нахождения по рабочим дням с 10.00 часов до 12.00 часов и с 14.00 часов до 16.00 часов с «13» мая 2013 года по «24» июня 2013 года.

22. Заявка представляется в Конкурсную комиссию в двух экземплярах (оригинал и копия), каждый в отдельном запечатанном конверте с пометкой «ЗАЯВКА НА УЧАСТИЕ В КОНКУРСЕ НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ КОНЦЕССИОННОГО СОГЛАШЕНИЯ В ОТНОШЕНИИ ОБЪЕКТОВ ПО ПРОИЗВОДСТВУ, ПЕРЕДАЧЕ, РАСПРЕДЕЛЕНИЮ ТЕПЛОВОЙ ЭНЕРГИИ, ВОДОСНАБЖЕНИЯ И ИНЫХ ОБЪЕКТОВ КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА, НАХОДЯЩИХСЯ В СОБСТВЕННОСТИ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «НАМСКИЙ УЛУС» РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)», должна быть оформлена на русском языке в письменной произвольной форме, содержать документы и материалы, подтверждающие соответствие Заявителя требованиям, предъявляемым к Участникам Конкурса, установленным Конкурсной документацией. К заявке должна прилагаться удостоверенная подпись Заявителя (уполномоченного лица Заявителя) опись предоставленных им документов и материалов. Перечень документов и материалов и требования к их оформлению установлены Конкурсной документацией.

23. Конкурсные предложения представляются Участниками Конкурса в Конкурсную комиссию по месту ее нахождения по рабочим дням с 10.00 часов до 12.00 часов и с 14.00 часов до 16.00 часов с «27» июня 2013 года по «18» сентября 2013 года.

24. Конкурсное предложение представляется в Конкурсную комиссию в двух экземплярах (оригинал и копия), каждый в отдельном запечатанном конверте с пометкой «КОНКУРСНОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ УЧАСТНИКА КОНКУРСА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ КОНЦЕССИОННОГО СОГЛАШЕНИЯ В ОТНОШЕНИИ ОБЪЕКТОВ ПО ПРОИЗВОДСТВУ, ПЕРЕДАЧЕ, РАСПРЕДЕЛЕНИЮ ТЕПЛОВОЙ ЭНЕРГИИ, ВОДОСНАБЖЕНИЯ И ИНЫХ ОБЪЕКТОВ КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА, НАХОДЯЩИХСЯ В СОБСТВЕННОСТИ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «НАМСКИЙ УЛУС» РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)», должно быть оформлено на русском языке в письменной форме, содержать условия по Критериям Конкурса, выраженные в числовых величинах и соответствующие установленным Критериям Конкурса и их числовым параметрам (на начальное значение критерия, уменьшение или увеличение начального значения критерия в Конкурсном предложении).

25. Требования к оформлению Конкурсного предложения установлены Конкурсной документацией.

26. Открытие конвертов с Заявками на участие в Конкурсе будет произведено по месту нахождения Конкурсной комиссии в 16-00 ч. «24» июня 2013 года.

27. Открытие конвертов с Конкурсными предложениями будет произведено по месту нахождения Конкурсной комиссии в 16-00 ч. «18» сентября 2013 года.

28. К моменту подачи Заявки на участие в конкурсе Заявителем должен быть внесен задаток в размере 2 000 000 (два миллиона) рублей.

29. Перечисленные выше сроки могут быть изменены решением Концедента согласно Конкурсной документации.

30. Соответствующие изменения подлежат опубликованию Концедентом в установленном порядке.

31. Концедент вправе отказаться от проведения Конкурса или приостановить его проведение не позднее, чем за десять рабочих дней до истечения срока представления Заявок на участие в Конкурсе или не позднее, чем за пятнадцать рабочих дней до истечения срока представления Конкурсных предложений.

Председатель Конкурсной комиссии Гуляев Г.В.
МКУ «КУМИ «Намский улус» РС(Я)»

Күннэтэ көрөр дьоммут

1953 сыллаахха сааскы чабылхай күн Игнатий Игнатьевич П уонна Анна Ивановна Свинобоевтарга дьоллоох күн тосхойор. Үөһэ айыылартан ыйдаран уол оҕо күн сиригэр көрөр. Уолу Михаил дьин ааттыыллар. Бу оҕо аҕатынан эһэтэ Свинобоев Игнатий Игнатьевич I үөрэхтээх киһи, сэрйи иннинэ Үөдэй оскуолатын директорунан үлэлиэ олордоҕуна, Аҕа дойду сэрйитигэр ыһыраллар, сэрйиттэн тыһыннаах эргиллибэтэҕэ. Свинобоевтар аймахтан 4 бырааттыгы дьон сэрйи толоонугар охтубуттара. Сэрйиттэн эргиллибэтэх аҕаларын үйэтитэн, икки кыыс, биер уол оҕото үөрэҕи баһылаан, элбэх оҕону-урууну тэнитэн, дьонун олоҕу олорон кэллилэр. Кыргызтара Наталия Игнатьевна Назарова учуутал, Анна Игнатьевна Лукина финансист идэлэринэн дойдударыгар бэринилээхтик үлэлээн, билигин бочуоттаах сынныаланҥа олороллор. Уола Игнатий Игнатьевич II, Япония сэрйитин кыттыылааҕа, сэрйи ветерана. «Нам» совхозка үүт астыыр собуокка маастарынан өр кэмнэргэ тахсыылаахтык үлэлээбитэ. 200-чэкилии ынах үүтүн илии сэлпэрээтэринэн эрийэн, сүөгэйдээн госуударствоҕа туттараллара. Сорох дьыл бруцел-

ӨБҮГЭ ҮГЭНИН САЛҔААЧЧЫ, УДЬУОР УТУМУН ХАНАТААЧЧЫ

лесттаах ынахтар үүттэрин эрийэн оргуталлар, онтон булууска уган сойуталлар. Ити илии ыарахан үлэтэ этэ. Ол иһин Игнатий Игнатьевич доруобуйатыгар ыарахан кыһын оҕустаран олохтон эрдэ соҕус барбыта. Михаил, ийтэ ырыһаа буолан, аҕата эрдэ өлөн, оонньуур-күлэр оҕо сааһа ыарахан соҕустук ааһар. Олох кыра саастарыгар ийэлэрэ улахан кыһын ыарыһыан, үксүн балыһыһа сыһыт кэмгэр аҕалара 4 кыра оҕону соҕотуун көрөр-истэрэ. Михаил маннайгы буолан оҕо буолан быраатын, балыстарын көрөр-истэр, аҕатыгар көмөлөһөр түбүгэр сылдьан, оскуоланы бүтэрэн ээрин билбэккэ да хаалар. Онтон аҕалара олохтон эрдэ туораан, атахтарыгар турар кэмнэригэр соҕотох ийэҕэ хаалларар.

Михаил оскуолатын түмүктээн, Дьокуускайдаағы педучилищеҕа туттарсан кириэн, физкультура учууталын идэтин ылар. Студенныкы сылдьан, олоҕун аргыһын, Үөһэ Бүлүү кыһын Розатын көрсөн биял буолаллар. 5 уол оҕо, биер кэрэчээн кыыс оҕолонолор. Михаил Игнатьевич I Хомуस्ताахха физкультура учууталынан үлэли сылдьан, төрөөбүт-үөскээбит Үөдэйигэр үлэли кэлэр. Маннай совхозка «Заведующий по хозяйственной части» дьин дуоһунаска үлэлиир. Совхоз хаһаайыстыбатын мала-сала киһи эрэллээх илиитигэр кириэр. Масыналар, тыраахтардар саппаас чаастарын булууга, тарҕатыһа, атын да хаһаайыстыбаннай дьыаланы кытаанах илиитигэр ылан дьаһайара. Михаил Игнатьевич булугас өйө, дьонно үчүгэй сыһыана, элбэх киһини кытары тапсан алтыһара совхоз хаһаайыстыбатын дьаһайарыгар үктэл буолар. Киһи ити хаачыстыбатын таба көрөнөр, дьаһалтаҕа үлэҕэ ыһыраллар. Үөдэй дьаһалтатыгар баһылыгы солбуйааччынан үлэли сылдьан элбэх оҕолоохпун дьибэккэ, кэтэктэн үөрэнэн, үрдүк үөрэҕи бүтэрэр. Дьаһалтаҕа үлэлиир кэмнэригэр үлэтин эрэ кытаанах сыал-сорук онгостон үлэлээбитэ. Нэһилиэк социальнай боппуруостарын баһылыгы кытары тэҥгэ быһаарсан, нэһилиэк олоҕо-дьаһаҕа сайдарыгар бэйэтин кылаатын киллэрситбит биер убаастыыр, киһи туттар киһитит буолар. Аҕата Игнатий Игнатьевич II эһэтигэр Игнатий Игнатьевич I-га соҕотох уол эбит. Киниттэн Михаил Игнатьевич төрөөн, сэрйигэ баран өлбүт аймахтарын ситэрэр курдук 5 уол оҕону күн сириг көрдөрбүт. Уолаттар бары үрдүк үөрэҕи ыланнар, икки уол үлэлии-хамсыы сылдьаллар. Улахан уол Игнат Михайлович төрөөбүт эһэтин аатын сүгэр. Югославияга Белград куоракка үөрэнэн «Менеджер банка» идэтин ылбыта. Билигин Үөдэй нэһилиэгэр дьаһалта баһылыгын солбуйааччынан үтүө суобастаахтык үлэли сылдьар. Иккис уол Илья эмиэ үрдүк үөрэхтээх. Үһүс, төрдүс уолаттар Ваня, Миша үрдүк үөрэххэ үөрэнэ сылдьаллар. Кыра уол Аяаал оскуолатын быһыл түмүктүүр, үрдүк үөрэххэ кириэр былааннаах, үөрэбэр үчүгэй. Соҕотох кыыс Саргы омук тылын учуутала идэлээх, куоракка олорор. Оҕолор бары үрдүк үөрэҕи ыланнар ийэ-аҕа үөрүүлэрэ мунҕура суох. Сиэннэрэ эмиэ 5 уол, биер кыыс аттыларыгар сүүрэн-көтөн, мээчиктэнэн эһэлээх эбэлэрин үөрдэллэр. Михаил Игнатьевич билигин сиэннэрин атахтарыгар туруораары, хаһаайыстыбатын көнгөтөн, көтөх хаһаайыстыбатынан дьарыктанар.

60 сааска үктэни дьин саамай убаастанар кэрдиис кэмгэ кирири. Үбүлүөйүнэн эбэрдэлээн туран, баҕарабын үһүн үйэни, кытаанах доруобуйаны.

Т.М. ФЕДОТОВА, Үөдэй (Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

САХА БИАЛА БУОЛУҢ

Ааспыт нэдиэлэҕэ, нуучча уоллаах-кыһына куоракка ЗАГС-ка холбоһон, биял буолар свидетельстволарын ылан бараннар, церковька баралларын онугар: «**Намга, Хамаҕаттаҕа Харатаала Хараамыгар сахалыы обряды барабыт, сахалыы ТАҢАРАҔА тиксэхпитин баҕарабыт, эийэхэ тийэбит.**»- дьин, (саатар куоракка «Арчы» дьизитигэр да буолбатах) эмискэччи кэлэн соһуттулар. Инньэ гынан, сана олохо - сана уот оттон, уот иччитин арыһылаах сиэлинэн айах тутан, Сир Сүрөҕүн Киһинигэр сылдьыбыттарын туоһулаан күлүнэн сүүстэригэр хоруотанан, уосту-баттапта килиһиниэ куустуһан, бэйэ-бэйэҕэ эрэллээх буолууга илии баттаһан, сахалыы ТАҢАРА отунаан алданан ((бубуруоскай ото) киһилэр этэллэринэн благовоение), биһилэхтэрин хаттаан чингэтэн кэтэн, «урдаах харахтаах утары көрбөтүм, сыгыты тыллаах быһа эһэттин» туһугар, - дүһүр тыаһынан дүһүлүн, хобо-чурораан тыаһынан уоктаах оҕо ымыгытын түһэртэрэн, ситиһи биһин сиэннэрин ыстыбат гына баайтаран, арҕастарын аана аһыллыбатын туһугар сахалыы алгыс ылан, арахсыбат туһугар арыһынан арчылатан, миники олохторо оннун буларын туһугар дьапыһыллан, уйгу-бийан олохторо онгоһуллан, үрдүккэ-үтүөҕө, үллэр үлкэ үтүлүн, үөрүүгэ-үлэҕэ үрүн илгэ утаһын уймахтаан, эбиитин хараттан хамсаабат харысхал кэтэн, Сахалыы Таһара Бэлиэтин ылан, сөвөн-махтайан, ис туруктарын бөһөрөгөтүнэн астынан аҕай бардылар. **Дьэ, дикти!** Сахалар итэҕэллэрин, уруускайдар аан бастаан ылыммыттарын курдук көрдүм. Улуу Россия Айылҕата, сахалар дикэи Харысха хараһынан хайыһан, Улуу Уостубат Уоскуланҥа Уһуллан эрэллэрин хайгыы санаатым. Урут итинник ханна да, ханан да суоҕа. Мин сахалыы сананан алдаатым. Киһилэр сахалыы билбэттэр. **Итинтэн сиэттэрэн, сахалыы холбоһууну сахаларга сөргүтүргэ, биял буолар сахалыы сиэри-туому, Айылҕаа сыстыһыны бу күнтэн ытыгыһыкпын дьин санааҕа кэллим.** Хайдах, **АТЫН ТУОРА ОМУКТАРЫ ЭРЭ АЛГЫАХПЫТЫ?** Саха ыччата хаалбыт буоллаахтыгына, Эрдэттэн суруйтаран, ЗАГС-а сылдьан баран, өбүгэлэригэр өлөрбүт-өһөрбүт (400 сыллааҕыта), күүһүнэн өттөйөн кирибит, атын итэҕэллэр церковьтарыгар үгэ-сүктэ, сүрэхтэнэ барыаххыт онугар, сахалыы холбоһууга эргиллин, кэлэн кириин. Үрүн ымыһын, ымыһыны ыгырың. Хойууаан да буоллар САХА БУОЛУҢ, таннарыахсыт буолан бүтүн! **Хамаҕаттаҕа, Сир Сүрөҕүн Киһинигэр - Харатаала Хараамыгар Биял буолуу, сахалыы аакка Сүрэхтэни, айаҥна Алданы, таптаҕа Андаар, Оҕо ымыһытын ыгырың, Харааныңы харысхал хатанар!** Сахалыы Сүрэхтэччи, Аат Биэрэччи, Өбүгэ Үгэнигэр Иилээччи - **ХАРАТААЛА ХАРЫСТАС.** 8(964)077-7434

УҺУРЭХ ТЫҺААР

1977-84 сс. Е.М. Шапошников аатынан Хамаҕатта орто оскуолатын директорун, РСФСР үөрэҕириитин туйгунун, улус бочуоттаах гражданын, РФ журналиһын, тыыл ветеранын **ГЕОРГИЙ ИЛЬИЧ КРИВОШАПКИНЫ** 80, олох-дьаһах тэрилтэтин уопуттаах үлэһитин, «Кэскил» кыр-дьаҕастар балаҕаннарын төртүтээччин, Хамаҕатта нэһилиэтин бочуоттаах ветеранын **ОЛЬГА ИВАНОВНА НОВГОРОВОНА** 65 саастарын томточчу туолбуттарынан итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Самаан сайыны көрсө чэгиэн-чэбдик бэйэлээхтик, эдэрдий эрчимнитин ыһыктыбакка, үөрэ-көтө өссө да үлэлии-хамсыы сылдьаргытыгар баҕарабыт, алгыспытын аныбыт. Дом!

Ветеран сэбиэтэ

УБААСТАБЫЛЛААХ ТЫЫЛ ВЕТЕРАНАРА!

Эһигини Улуу Кыһыы 68 сылынан итиитик-истинник эбэрдэлибит: Бубякин Иван Афанасьевичы, Колесова Валентина Ивановнаны, Колесов Василий Алексеевичы, Винокурова Нэля Александровнаны, Егорова Мария Дмитриевнаны, Корякина Аграфена Григорьевнаны, Кириллин Степан Гаврильевичы, Данилова Акулина Ефграфовнаны, Баишева Пелагея Даниловнаны, Софронова Варвара Ивановнаны, Кириллина Мария Григорьевнаны, Захарова Марфа Семеновнаны, Сивцев Иван Ивановичы, Готтцева Варвара Николаевнаны, Охлопкова Анна Степановнаны, Овчинникова Александра Спиридоновнаны, Ядреев Иннокентий Афанасьевичы, Сыромятников Владимир Андреевичы, Винокурова Акулина Иннокентьевнаны, Тихонова Анна Ивановнаны, Иванова Екатерина Лукиничнаны!

Улуу Кыһыы туһугар
Утуһу умуулаара
Үлүһүйэн мөхсөрө
Үлэҕэ тыһа дьоннор.
Холбоһуктаах күүһүнэн
Хотуулаах көнө үлэбит
Холобурга сылдьахтаах,
Холооно суох үтүөбүт.

(Т. Замятин)

БИЛЭРИИЛЭР

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении открытого конкурса на право заключить контракт (договор) на оказание услуг по обязательному аудиту
Организатор открытого конкурса, адрес, контактная информация: Открытое акционерное общество «Аптека № 8» 678380, Российская Федерация, Республика Саха (Якутия), Намский улус, с. Намцы, ул. Чернышевского, д. 16.
Контактное лицо: Слепцова Александра Алексеевна, тел.: 8 (41162) 41-1-73
Заказчики: Открытое акционерное общество «Аптека № 8»
Предмет контракта: оказание услуг по обязательному ежегодному аудиту бухгалтерской (финансовой) отчетности заказчиков за 2013 г.
Объем услуг и начальная (максимальная) цена контракта (цена лота): Начальная (максимальная) цена договора: 150000 (Сто пятьдесят тысяч) рублей 00 коп. (включая все налоги и командировочные расходы).
Место оказания услуг: «Аптека № 8» 678380, Российская Федерация, Республика Саха (Якутия), Намский улус, с. Намцы, ул. Чернышевского, д. 16.
Размер обеспечения заявки: Обеспечение не предусмотрено.
Срок, место и порядок предоставления конкурсной документации: Конкурсная документация предоставляется с момента публикации извещения в газете о проведении открытого конкурса по адресу организатора конкурса, с 09.00 до 17.30 (обед с 13.00 до 14.00) за исключением субботы, воскресенья и праздничных дней, бесплатно, на основании заявления любого заинтересованного лица, поданного в письменной форме.
Официальный сайт, на котором размещена конкурсная документация для бесплатного получения: Apteka.8@mail.ru
Место, дата и время вскрытия конвертов с заявками на участие в

Бгыктаанг, харыстаанг
ветеран дьоннору,
Олохтоонг, тускулаанг
бочуоттаах дьоллорун,
Уруйдаанг-айхалаанг үйэттэн үйэҕэ,
Умнумаг, кинилэр
килбиһинээх ааттарын.
(В. Ушницкий)

Баҕарабыт эһиэхэ үүнэр күнүгүт үөрүүлээх, кэлэр кэмгит кэскиллээх буолуохтун. Оҕолоргут, сиэннэригит ситиһиһилэринэн олоххут уһатын, доруобуйаҕыт тубустун, дьоллоох буолун!

«Госстрах» туөлбэтин олохтоохторо

Бииргэ үлэлиир коллегарытын, Никольскай ветеринарнай учаастак ветеринарнай бырааһын **ИВАНОВА ГАЛИНА ВАСИЛЬЕВНА** 50 сааскынтуолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн ис сүрэхпитигэр итиитик-истинник эбэрдэлибит, үөрэ-көтө уруйдуубут!

Эн бэйэн талан ылбыт идэбинэн ветеринарнай бырааһынан өр сыла энкилз суох бэринилээхтик, үгүс сыраһын бизэрэн үлэ-лээн-хамсаан кэллин. Эһиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлэҕэр ситиһиһилэри, дьизэ кэргэнгэр байыһыат олоҕу, этэннэ буолууну баҕарабыт. Санаан барыта сатанын, чугас дьонун сылаас таптала-лара, эйэҕэс сыһыаннара Эһигин араҕаччылаатын, тулалыыр эйгэн сырдык, үтүө санаалаах дьонунан арыалланнын, дьоллоох буол!

Нам удуһун ветеринарнай управлениетын, лаборатория коллектива

Күндүтүк саныыр эдьийбитин **ОЛЬГА ИВАНОВНА НОВГОРОВОНА** 65 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн итиитик-истинник ис сүрэхпитигэр эбэрдэлибит!

Баҕарабыт күндү киһибитигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, сааскылы сырдык, ыраас санаа кынаттанан чугас дьонун таптала-гар уйдаран, үһүн дьоллоох олоҕу олоорорго. Күн кэрэтэ, сырдыга, үтүөгэ барыта Эһиэхэ ананны!

Наман балгыт Валентина Кузьминична, Валя, Дьяконовтар, Румянцевтар, Бугаевтар, Софроновтар, Аммосовтар, куораттан Бугаевтар

Күндүтүк саныыр кыспын, кэргэммин, күн күбэй ийэбитин, тапталаах эбэбин, балтыбын, эдьийбитин, 2 Хо-мустаах нэһилиэтин муниципальнай тэриллии сүрүннүүр специалиһын **ЛОНГИНОВА ЗОЯ ТИМОФЕВНА** Саха республика госуударственнөһын бөһөрөгөтүүгэ, социальнай-экономическай сайдыытыгар киллэрибит кылаатын иһин, өр сыллаах үлэн сыаналанан Саха республикатын Президентин Бйаарынан «Муниципальной сулууспа туйгуна» бочуоттаах бэлиэ-нэн наҕараада-ламмыккынан ис сүрэхпитигэр итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Саамай күндү, үтүө-мааны киһибитигэр баҕарабыт күн сиригэр баар бары кэрэни, үһүн олоҕу, туйгун доруобуйаны. Бар дьонун убаастабылларыгар, тапталаарыгар уйдаран этэнгэ сылдьан өрүү тирэх, өйбүл буола тур. Эһигин кытары ыраас санаа, үөрүү, дьол аргыстаһын. **Эбэрдэни кытта дьизэ кэргэниң уонна аймахтарың**

Никольскай нэһилиэк олохтоохторун, «Намыына» вокальной ансамбль ырыаһыттары, чуолаан **ГЕРАСИМОВА КЛАВДИЯ КОМУНАРОВНА, ОЛЕСОВА МАРИЯ КОМУНАРОВНА, ГЕРАСИМОВА АНТОНИНА ФОМИЧНА** Улуу Москва куоракка ытыһылыбыт Норуоттар икки ардыларынаағы ырыа күрүбэр Сахабыт сириг уонна Бүтүн Россия чиэстэрин үрдүк таһымнаахтык көмүскээн I миестэни ылан, кыһыы көтөлөнөн кэлбикигинэн үөрэн-көтөн туран эбэрдэлибит уонна эһигинэн киэн туттабыт! Баҕарабыт айар үлэһитигэр өссө да үрдүк ситиһиһилэри, тус олоххуттар дьолу-саргыны!

Эбэрдэни кытта оҕолоргут Герасимовтар – Сивцевтар, Егоровтар, Кыһыл-Дэриэбинэттэн аймахтаргыт Сивцевтар, Хамаҕаттаҕан Софроновтар

алтыһан сиэрдээх олоҕу онгостон чэбдик өйүнэн-санаатынан салайтаран олохторуктаах бу барыта төрөөбүт туөлбөни харыстаһынтан, киниэхэ хаһаайынны сыһынтан саҕаланар.

Хас нэһилиэк аайы айан суолун кытытыгар, ытык сирдэригэр айылҕаҕа, тулалыыр эйгэҕэ харыстабыллаахтык сыһыаннаһыҥа ыһыгар рекламалары, плакаттары оноробун. Төрөөбүт Намыт улууһа кэрэ көстүүтүнэн, ырааһынан кэлэр ыалдыттары сөхтөрө туруохтун!

Биһиги ынырыбытын өйүөхтэрэ дьин эрэнэбит.

I Хомуस्ताах нэһилиэтин сэбиэтин депутаттара

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ С. НАМЦЫ!

С участвовившимися случаями лесных пожаров и пожаров на территории Ленского наслега, администрация МО «Ленский наслег» информирует о запрете проведения сельскохозяйственного пала на территории с. Намцы, запрещает розжиг сухого мусора, разведение костров, проведение всех видов пожароопасных работ и ограничение посещения населением леса, за исключением работников деятельности которых связана с пребыванием в лесах, на основании Постановления Правительства от 04 марта 2013 г. № 65 «О мерах по охране лесов от пожаров в 2013 г.», на основании решения Правительственной комиссии по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций и обеспечения пожарной безопасности РС(Я) от 10 мая 2012 г. № 33.

На основании заседания улусной комиссии по ГО и ЧС и ПБ МО «Намский улус» от 06.05.2013 г. объявить с 07 мая 2013 г. «Особый противопожарный режим на территории МО «Намский улус». В случае обнаружения факта несанкционированного розжига костра на территории Ленского наслега будут применены меры притвления к административной ответственности.

Глава МО «Ленский наслег» А.Г. НОВГОРДОВ

Искра нэһилиэгэр оттуур сирдээх дьонор (аренда, чааһынайга ылбыт) бэс ыйын 1 күнүгэр диэри хонтуораҕа үлэ чааһыгар кэлэн докумуонунгун адалан бэрэбиэркэлэниг.

«Искра нэһилиэгэ» МТ

Пенобетон блоктарынан олоорор уонна гараж дьыалэри тутарга сайаапка ылабыт. Ону таһынан мас дьыа акылаатын уларытн комбинированнай типтээх пенобетон фундаментга көһөрөбүт, муоста, потолок кутабыт. Сыаната мас куубуттан чэпчэки.

Тел. 89640769971, 89148234101, 41-9-65

Намская центральная баня работает с четверга по воскресенье с 11.00 ч. до 21.00 ч. (касса работает до 20.00 ч.).

Тел. 89142788757, 89241687033

РАСПОРЯЖЕНИЕ 06.05.2013 № 957-р

Об установлении особого противопожарного режима на территории МО «Намский улус»

На основании федерального закона от 21 декабря 1994 г. №69-ФЗ «О пожарной безопасности», в связи с участием лесными пожарами на территории МО «Намский улус», в целях обеспечения пожарной безопасности населенных пунктов, предупреждения и ликвидации возможных лесных пожаров на территории МО «Намский улус» распоряжаюсь:

- 1.Объявить с 07 мая 2013 г. особый противопожарный режим на территории МО «Намский улус».
2.На период установленного особого противопожарного режима:
2.1.Запретить выезд транспортных средств на лесные массивы, за исключением транспортных средств, используемых для ведения лесохозяйственной деятельности, а также для проведения мероприятий по предупреждению и ликвидации лесных пожаров;
2.2.Запретить посещение населением леса, за исключением работников, деятельность которых связана с пребыванием в лесах;
2.3.Запретить на лесных массивах, в населенных пунктах и на при-

Срочно продается 4-хкомн. квартира (благоустройство, 2-й этаж, ремонт).

Тел. 89841033884

ООО «Уйгу» выполнит любые бетонные работы из своего материала: - устройство ленточных фундаментов для частных домов; - утепление полов и фундаментов полистеролбетоном; - устройство проездов, площадок, тротуаров и т.д.

Тел. 89143033016, с. Намцы, ул. Чернышевского, 74

Администрация МО «Ленский наслег» объявляет конкурс на вакантную должность специалиста по строительству и ЖКХ, требование: высшее образование по специальности промышленность и гражданское строительство, стаж работы не менее 3-х и более лет.

Принимаем заказы на изготовление мебели по вашим размерам. Шафы-купе, прихожие, стенки, полки, столы письменные, компьютерные, обеденные и т.д., кровати, кухни. А также устанавливаем межкомнатные раздвижные двери. По приемлемым ценам.

Тел. 89644295553, 89241763194

Продается недостроенный 2-хэтажный частный дом 8х8, гараж на 2 автомашины по ул. Ленская, 69. Цена договорная. Торг. Ваши варианты.

Тел. 89141022877

Ньирэйдээх ынағы атылыгыбын. Атамай участкага, Парниковтар ул. 1 №-рэ.

Тел. 89841147312

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу. Тел. 89841160270, 89243661967

легающих к ним территориях: разведение костров, проведение всех видов пожароопасных работ, кроме мест специально отведенных для их проведения; топку печей, кухонных очагов и котельных установок; сжигание мусора, сухой растительности, пожнивных и порубочных остатков, применение пиротехнических изделий всех видов;

2.4.Запретить проведение сельскохозяйственных палов на островах реки Лена и Алдан.

3.Главам МО поселений назначить ответственных к совместному патрулированию с представителями территориальных органов ММО МВД РФ «Намский» (Стручков А.А.), ОГПС № 23 ГУ МЧС по РС (Я) в Намском улусе (Колпашников И.В.), ГКУ РС(Я) «Якутское лесничество» НФ (Мордосов М.В.), Намской инспекции охраны природы ОГЭН РС (Я) (Собакин А.И.).

3.1.Рекомендовать совместно с ММО МВД РФ «Намский» (Стручков А.А.), организовать охрану общественного порядка на территории МО «Намский улус»;

3.4.В срок до 10 мая 2013 года довести настоящее распоряжение до населения, методом подворных обходов и распространения соответствующих листовок и памяток;

4.ОГПС № 23 ГУ МЧС по РС (Я) в

Намском улусе (Колпашников И.В.), перевести подразделения пожарной охраны на усиленный вариант несения службы;

7.Рекомендовать ОНД по Намскому району (Парников Н.А.), совместно с ММО МВД РФ «Намский» (Стручков А.А.), Намской инспекции охраны природы ОГЭН РС (Я) (Собакин А.И.), установить постоянный контроль над проведением расследований по выявлению виновных в возникновении лесных пожаров в пожароопасный сезон 2013г.

8.Руководителю штаба по ликвидации лесных пожаров МО «Намский улус» (Ядрихинский С.П.), начальнику ГКУ РС (Я) «Якутское лесничество» Намский филиал (Мордосов М.В.), начальнику Намского участка «Якутлесресурс» (Винокуров А.И.), принять меры по тушению лесных пожаров и недопущению угроз населенным пунктам.

9.НФ «Нам» НВК «Саха» (Шипкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.), усилить работу по противопожарной безопасности в лесах через средства массовой информации.

10.Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя Главы улуса по строительству, промышленности Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

КЭРИЭСТЭБИЛЭР

Аммосов Алексей Дмитриевич 1947 сыллааха алтынны 4 күнүгэр колхозтаах дьон дьэ кэргэнэригэр төрөөбүтэ. Аҕата ылдьан кэргэнниилэр арахсыбыттара, кыраыкы Алеша ийэтигэр хаалбыта. Сэрии кэнигиттэн олох ыарахаттардаах этэ. Колхозтаахтар дохуоттара ачыгыһыа, таңас-сап мөлгөх этэ. Итинник кэмгэ Алеша кыра оҕо сааһа ааспытта. Хамаҕатта 7 кылаастаах оскуолатыгар маҕнайгы кылааска үөрэнэригэр интернакка олоорбута. Алеша кыра эрдэбиттэн лоп-бааччы туттуулаах оҕо этэ. Интернакка олорон адыас кыратыгар саахымат оонньуугар үөрэммитэ. Кэлин улаатан иһэн дуобаттыыр буолбута. 1967 с. орто үөрэх оскуолатын бүтэрэн баран «Нам» совхоз Николайскайдаагы биригээдэтигэр рабочайынан ылыллыбыта. Оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан саахыматка, дуобакка оҕолорго оройуонна бастыыр иһин күрэхтэһиллэргэ кыттан миэстэлээрэ, ону ылбыт грамоталара биһиргэтэллэр. Онус кылааска үөрэнэ сырыттаҕына Москва куорат дуобатчыта, маастар Николай Курносов Намга сеанс биэрбитигэр тэҥнэспит. 1970 с. трактористтар курстарыгар үөрэнэн III кылаастаах тракторист идэтин ылбыта. Онтон ыла ханна да халбаҥнаабакка Николайскайга пенсияҕа тахсар диэри трактористаабыта. Үлэлиир кэмтигэр от үлэтигэр, бурдуту үүннэригэ звеневодаабыта. Элбэх ычачы үлэҕэ, техниканы үлэлэтэргэ үөрөспүтэ. Билигин кинилэр, саас ортолоох дьон, киниэхэ махтаналлар. Үлэтигэр бириинчик, ыраас туттуулаах, толоругас буолан ычачаттарга холобур буолуора. Үрдүк ситиһилэрин иһин совхоз, оройуон чемпион тракториһа ааты ылбыта, элбэх Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаламмыта. Пятилеткалар социалистическай куоталаһыларын кыайыылааҕа, коммунистическай үлэ ударнига буолбута. Бэйэтэ сэмэй буолан хаһан да итилэринэн өҥө сылдыбат этэ. Нэһилиэккэ общественнойнай үлэҕэ актыыбынайдык кыттарга, нэһилиэк сэбиэтин депутата буола сылдыбыта. Оройуонна бытыллар саахымат, дуобат күрэхтэһиллэригэр ситиһилээхтик кыттарга, совхоз хамаандатыгар киирсэн бириистээх миэстэлэргэ тиксэрэ. Дуобакка спорт маастарыгар кандидат, саахыматка II-с разрядтаах спортсмен буолбута. Оройуоннар икки ардыларыгар хамаанданан дуобакка күрэхтэһиингэ ситиһилээхтик кыттарга.

Кэргэннэнэн уоллаах кыыс оҕоломмуттара. Оҕолор кыраларыгар кэргэнэ ыарахан ыарыыттан орто дойдун олобуттан барбыта. 1989 с. иккиһин Андросова Мария Прокопьевналыын ыал буолбуттара. Икки өттүттэн кыра оҕолордоох дьон холбоһон бэрт эйэлээхтик олоорбуттара. Оҕолор оскуоланы бүтэрэн бэйэлэрэ туһунан ыал буоллулар. Алексей Дмитриевич сиэнэрин көрсөн олоорбута. Кэлин пенсияҕа тахсан да баран чааһынайыгар сүөһү ииттэн, оттоон үлэлиэхамсыы сылдыбыта.

Ыарахан ыарыы биһиги кэккэбиттэттэн табаарыспытын илдэ барбыта ыам ыйын 7 күнүгэр 40 хонугун туолла. Эп тускунан өрүү өйдүү-сананы сылдыдахпыт.

Биригэ үлэлээбит табаарыстара, оонньообут дуобатчытара

Алексей Дмитриевич Аммосов

Күндү кэргэним, аҕабыт, эһэбит Ершов Василий Ильич күн сириттэн барбыта биир сылын туолла.

Василий Ильич кизг билиилээх учуутал, салайаччы этэ. СР үөрэҕириитин туйгуна, «Азия оҕолоро» фонда стипендиата. Нэһилиэк, оройуон общественнойнай олофор актыыбынайдык кыттарга. М.К. Аммосов олобун үөрэтэн Киргизияҕа, Казахстанга, Москваҕа, Горкига, Киевкэ үлэлээбит. Подольскай куоракка Советскай Союз Оборона министровотын Киин архыбыгар үлэлээн Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ охтубут саллааттар 600-кэ ааттарын булбута. Онтон Нам сириттэн 283 буйуун аатын үйэтитэн 20-тэн тахса сыл пропагандаһыт быйытынан үлэлээбит. Василий Ильич баай ис хоһоонноох олобу олоордо. Саха сирингэр биллэр элбэх дьону кытта алтыһан ааспытта.

Этнографическай экспедицияҕа сылдьан аатырбыт Ньыыкан эмчти кытта көрсүбүтэ. Суруйааччылар В.С. Яковлев – Далан, Баһылай Харысхал, режиссер А.С. Борисов, наука доктордара Алексеев Е.Е., Гоголев А.И., Поликарпова Е.М., кандидаттар Мостовых С.Е., Петров П.П., журналистар И.П. Ушницкай, И.И. Николаев уо.д.а. сылдыбыттара, хоһон да ааспыттара. Историческай наука доктора, Нам улууһун Ытык киһитэ Алексеев Е.Е. «Оксөкүлээх көмүскэлигэр» диэн кинигэтин маньык суруйан Василий Ильичкэ бэлэхтээбитэ: «Убаастабыллаах Василий Ильич, биэр бастың үөрэнээччим, доворум буоларгың бэлиэтээн, туйгун доруобуйаны бааран. 31.05.94 с.». Нам улууһун үөрэҕириитин салаатын 17 сыл салайбыт Гаврильев И.С. Василий Ильич аҕа табаарыһа этэ, бэйэ-бэйэлэрин сүрдээх истинник санаһаллара. Биһиги дьыбэтигэр «Ньурчун Боотур» олонхону французтуу санардыбыт учуонай Жак Каро, Америка учуонай Марджори Балзер, Аляска учуутала Кэти Порса хоһон, сахалар олохторун көрөн барбыттара. Василий Ильич Москваҕа сылдьан Советскай Союзка биригэр эр аҕалылан көрдөрүлүбүт Египет фараонун Тутанхамон кыһыл көмүс маскатын көрөн историк киһи быйытынан дьолломмута. Биһиги аҕабыт үрдүк культуралаах, билигэ-көрүүгэ тардыһар, үлэни, дьону киһи этэ.

Аҕабытын сүтэрибт ыарахан күннэрбитигэр көмөлөспүт ырааппар Дьяконов Г.А., кэргэнигэр Дьяконова П.Н., чугас ыалбар Тимофеева А.М., дьүөгэлэрбэр Аргунова О.Г., Попова Л.Н., Миронова П.П., Слепцова А.П., ырааппар Слепцов П.А., балтыбар Яковлева Л.А., Попов Г.Д., Обутов И.А., Винокуров З.И., фн. доктор Илларионов В.В., и.н.к. Петров П.П., Хатырык нэһилигэтин баһылыгар Пинигин А.М., Хатырык орто оскуолатын коллективыгар (дир. Тимофеев П.П., профком пр. Готовцева З.И.), «Арылы» түмсүү коллективыгар, Дьяконов Н.А., Докторов Н.Н., Терютин И.М., Новгородов М.А., эдьийибэр Ядрихинская Д.Г., Ядрихинская К.К., Окочешникова М.В., «Ленагаснаб» ООО, «Якутскэнерго» ОАО ЦЭС, Жатайдаагы балыһа коллективтарыгар, тинэх суолугар аатарбыт дьоннорго барыларыгар дириң махтабытын тигэрдибит. Убаастыыр дьоммут доруобай буолан уһундук, дьоллоохтук олорон. Бэйэбитигэр, чугас дьоннугуттар бары үтүгөнү баҕарабыт.

Кэргэнэ Айталина Алексеевна, оҕолоро, сиэннэрэ

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

ОҒОЛОР ЭМТЭН СҮҮРБҮТТЭР

Ааспыт нэдиэлэҕэ 14 киһи кыраамыт, эчэйи ылбыт. Муус устар 29 к. Нам с. биллибэт дьахтар бэйэтигэр тийиһи сатаабыт. Муус устар 30 к. 2003 с. төр. оҕо эмтэн сүһүрбүт. Бу күн 2003 с. төр. уонна 2004 с. төр. икки оҕо эмиз эмтэн сүһүрбүттэр. Ыам ыйын 1 к. биллэрбиттэринэн муус устар 8 к. гр.-ка Г. дьыэтиттэн тахсан барбыт уонна ханна баара биллибэт. Нэдиэлэ устата 3 суолтара тахсыбыт. Ол курдук, муус устар 30 к. Дьокуускай–Нам суолугар мыраантан түһүүгэ суол быһылаана буолбута. Муус устар 30 к. Нам–Түбэ суолугар Таран диэн сиргэ суол быһылаана буолбута. Ыам ыйын 5 к. Модуттан биллэрбиттэринэн балыһаҕа 2011 с. төр. оҕо Модукка суол быһылааныгар эчэйи ылан кирибит. Муус устар 30 к. гр. М. биллэрбитинэн «Энсиэли» маҕаһын сокуона суох арыгы атылыһыр. Бу күн гр. Э. биллэрбитинэн «Радуга» маҕаһын сокуона суох арыгы атылыһыллар.

СКПК Свид. 14 №000935804. ОГРН 1061435054053
АЛСАКРЕДИТ
С Вами надежно и удобно!
с. Намцы ул. И.Винокурова, 3 Тел.: 29-9-09

СКПК «АЛСАКРЕДИТ» объявляет о проведении акции по личным сбережениям «Летняя».

С 6 мая по 5 июля 2013г.

Условия проведения акции:

Участниками Акции становятся найщики СКПК «АЛСАКРЕДИТ», заключившие договор вклада личных сбережений:

- По ставке 40% годовых на 18 месяцев с ежеквартальным снятием процентов, без пополнения суммы личных сбережений;
• По ставке 36% годовых на 12 месяцев с ежеквартальным снятием процентов, без пополнения суммы личных сбережений.

В акции может принять участие только один договор вклада личных сбережений.

Минимальная сумма вклада личных сбережений должна быть не менее 100 000 (ста тысяч) рублей, максимальная сумма личных сбережений не должна превышать 1 000 000 (один миллион) рублей.

По итогам Акции разыгрывается туристическая путевка Зитг.

Table with 2 columns: Name and Address. Contains names of individuals and their addresses in the Namtsy area.

Уйэлэр тухары батталга ололбут саха дьадаҥы аймаҕа саҥардыы сайдыы киэн аартыгын дабайан истэринэ, хаһан да киһи аймахха буолбатах элбэх хаан тохтуулаах, урус-халлаах, муннаах-эрэйдээх олоҕу аҕалыт сэрини Гитлер төлө тарпыт кэмин 70 сылын ахтан-санаан ааһыахтара диэн республика да, Россия да хаһыаттарын көрө сатаатым да киһи сэнээриэх ыстатыйатын түбэһэн көрбөтүм. Оччотоогу Советскай держава патриоттара геройдуу охсунууларын туһунан ыччаттарга анаан күттүүннээҕи суруйбаттарын сатаан санаа-баппын.

Филиппов Сидор Афанасьевич Намга райкомга секретарды олорон 1988 с. сэтиннигэ миигин Казахстан киин комитетын курордугар Алма-Ата куорат анныгар сынньата ыппыта. Онно Казахстан киностудията Москва аннынааҕы кыргыһы туһунан уус-уран киинэ усту-буттары көрдөрбүттэрэ.

Дьэ, киһи сөҕүөх курдук ураты киинэ этэ. Москваны Орто Азияттан, чуолаан Казахстантан кэлбит сэриниттэр быһаабыттарын курдук, нууч-

хайдах этэй диэн ыйытааччы элбэбинэн, сиһили соҕус суруйдахпына табыллар. Мин өйдүүрбүнэн оройуон киинэ олус аҕыах дьыллээх этэ. Уулусса диэн аңардыы эгэрдээх икки-үс эрэ баара. Олордон саамай көстүүлээҕэ Октябрьскай уулусса ветучаастактан хойукка диэри соҕуруу турбут икки этээстээх кыра почта дьэитигэр диэри барара. Манна оройуон бары кэриэтэ тутуах тэрилтэлэрэ бааллара: билигин тобоҕо баар тагара дьэитэ (оччолорго кулууп), милиция, опорнай оскуола, XX үйэ бастакы сылларыгар тутуллубат балыһа бары тутуулары, учууталлар олорон дьыллэрэ (урукку реальный оскуола), райком хонтуората (билигин да почта дьэитин иннигэр турар), онтон салгыы уһун бараактыгы остолобуой, нарсуд, райсовет хонтуората (спортзал иннигэр турбута, соторутааҕыта көтүрүллүбүтэ) уонна икки этээстээх почта дьэитэ.

Бу уулусса арҕаа кэтэбин диэки ветулэһиттэр олорон улахан уопсайдар уонна билигин Советскай уулуссанан милициялар икки олорон дьыллэрэ баара. Уһун уулуссаҕа хабааннаах

тии-били «Ньургун Боотур» олонхоҕо дьон-сэргэ үөрүүтэ-көтүүтэ өрөгөйдөөн эрдэбинэ Абааһы уола Туйаарыма Куону уоран дьону аймаабытынааҕар ханан да тэнгэ суох, хаһан да киһи аймахха буолбатах киэн аймаҕаннаах сэрини төлө тардан ыһах дьонно ыар санааҕа ылларан уку-сэки тарҕаһар аакка барбыттара.

Онтон ылата дьон-сэргэ олоҕо айгыраабыта, туох барыта сэрри тула түмүллүбүтэ. Нам селотугар ыраахтан-чугастан дьону райсовет иннигэр мунньан киһэ үлэ чааһын кэнниттэн Саха национальнай байыаннай оскуолатыгар үөрэммит И.И. Рехлясов тэрийэн байыаннай үөрэххэ үөрэтиитэ саҕаламмыта. Винтовканы сатаан тутарга, иитэргэ уонна ыстыгынан кириэтигэ үөрэттэллэрэ. Ону таһынан тэнгэ хаамаарга, өстөөхкө көстүбүккэ сылларга кытары эрчийлэрэ. Биһигини күнүс оскуолаҕа мунньан ПВО-ға (салгынтан сэрэхтээх буолууга) үөрэтэн барбыттара. Противогазтаах сылдьан Даадарга тийиэ похоттуурбут.

От ыйын маннайгы күннэрин диэки биһиги икки ынахпытын уонна субайдары үүрэн Хотон-

ТЫЫННААХ ЭРГИЛЛИБИТЭ

Биһиги хос эһэбит Бугаев Егор Семенович Көбөкөн нэһилиэгин төрүт олохтооҕо этэ. Кини 1920 с. ыам ыйын 5 күнүгэр Чомчоҕой арыытыгар төрөөбүтэ. Аҕата Бугаев Семен Степанович (Куобар Сэмэн) биригэ төрөөбүт иккиэлэр эбит. Ийэтэ Гоголева Екатерина Михайловна элбэх оҕолоох Кыамда Мэхээлэ кыыһа. Кыамда Мэхээлэ аатын билбэт киһи Көбөкөнҥө суох.

Сэмэн уонна Кэтириис 17-тэ оҕоломмуттарыттан үс оҕолоро: икки кыыс, бири уол тыыннаах хаалан улааппыттар. Хос эһэм эдьийдэрэ Татьяна уонна Степанида эргэ тахсан баран, биригэ уол оҕоломмуттара. Степанида уола Рехлясов Афанасий Афанасьевич Москваҕа сир оноруугун инженердэрин институтун бүтэрэн кэлэн, өр сылларга архитекторунан үлэлээбитэ, оройуоммут сайдыытыгар дьонун суолталаах тутуулары ыттарбыта.

Эһэбит, хос эһэбит Егор Семенович начальнай оскуолаҥа үчүгөйдик үөрэнэн бүтэрбит. Кэлин сэрри саҕана маннайгы ынырыгыга барбыт табаарыһын солбуйан, ааҕар балаҕанга үлэлээбит. 1942 с. 22 сааһын туолаатын кытта сэрригэ ынырыллыбыт. Кини Арҕаа фронтта 4-с Сталинградскай гвардейскай механизированнай корпуска сулууспалаабыт. 1943 с. сайын от ыйыгар Курсккай тоҕой уоттаах кыргыһытыгар кыттыһыны ылбыта, итиннэ киһи ыарахан кыһаҕар, 4,5 ый Грузияҕа госпитальга эмтэммитэ уонна 1944 с. тохсунньуга уоттаах сэрригиттэн тыспынаах ордон дойдутугар төннөн кэлбитэ. Эһэбит, хос эһэбит «эдэр буоламмын, хата, сиридойдуну көрүөм» диэ саныыр эбит. Кини хорсундук сэрриилэһэн «За отвагу» диэн саллаат үрдүкү наҕараадата мэтээллээх, «Аҕа бойду сэрритин» 1 степеннээх орденнаах уонна элбэх правительственной наҕараадалаах.

Эдэр сылдьан сэрригэ сылдыбыта, уоттаах кыргыһыга кыттыбыта, контузията, бааһыран баран таанка тэпсэн ньыһыталаабыт дьоннорун быһыынан сыллан тахсыбыта, эдэр киһи ситэ-хото илик өйүгэр-санаатыгар улахан кыһаҕа. Сэрри толоонуттан кэлэн баран, хойукка диэри сэрри туһунан киинэни көрбөт, сэрри туһунан кэпсириин сөбүлээбэтэ үһү.

Фронтан кэлээт ферма сөбиэдиссейинэн, налоговой агеннынан, леснигынан, кладовщигынан үлэлээбит. Кэлин райпоҕа атыһыталаабыт. Пенсияга тахсан баран совхозка кадровой булчутунан сылдыбыт. Кини байанайдаах булчут, балыксыт этэ. 1955 с. Булунҕа балыктыы сылдьан, бэриллибит былаанын икки бүк толорон, оччотооҕу салалта грамотатынан наҕараадалаабыта баар. Булчуугу, балыктыыр тэрилин барытын бэйэтэ оносторо уонна атын да дьонно онорон, танан биэрэрэ. Кини күөлгө балыктыыр улахан мунҕа онорбутунан нэһилиэгин дьонно күһүн айы балыктаан аһыыллара. Оҕолоро кыра сылдьан аҕалара бултан аҕалыт күһүн, хааһын, балыгын суумкаҕа утан элбэхтик ыалга таһар эбит диэн кэпсиллэр. Аҕабыт биһигини айылҕаҕа, сиргэ сылдьан харыстабыллаахтык сыһыаннаһарга үөрэтэр, ол хос эһэбит үтүө үөрэтиитэ-такайыта буоларын саарбахтаабыт. Маны таһынан, киһи өссө тарбагар талааннаах уус киһи этэ. Сэрригэ бааһыран икки илигитигэр бүтүн 4 эрэ тарбахтаах да буоллар, туохтан да иннибэт, барытын сатыыр, онорор этэ. Онон дьоннор кинини бүтүн илиилээх курдук саныыллара. Эһэбит оноруктарын, туттар тэриллэрин билигин да биһиги сиэннэрэ, хос сиэннэрэ тутта сылдыбыт.

Кини үөрүгэ суох да буоллар, бэйэтэ сахалыы туспа көрүүлээх, өйдөөх-санаалаах, олоҕу-дьаһагы уопсай маассаттан атын харанынан көрөр киһи этэ. Кини үөрүннөн, олус көнө, чизинэй киһи этэ, албыны-көлдүгү букатын сөбүлээбэтэ. Сыһа диэбитин, сөбүлээбэтин дьон кэннигэр буолбакка, тутта утары этэрэ. Ис иһиттэн чэнчиси, ыраас, түргэн туттуулаах, ылыммытын тиһэбэр тириэрдэр, күөстээх санаалаах киһи.

Сэрригэ сылдыбыт түгэннэрин өйдөөн ахтыы суруйталаабыта, сорох суруйуулары, ахтыылары «Энсиэли» хаһыакка бэчээттэммиттэрэ.

Кини Аҕа дойдуга Улуу сэррититтэн, кырыктаах кыргыһы толоонуттан тыыннаах ордон кэлбитинэн киэн туттабыт. Кини сэрри кэнниттэн таптыыр кыһын кэргэн ылан, оҕолонон-урууланан, дьэ-уот тэринэн, үлэлээн-хамсаан кэлбит. Оҕолоро, сиэннэрэ бука бары араас идэни баһылаан, сирдээх олоҕу олоролор. Хос сиэннэрэ номнуо устудьуоннар, оскуола үөрэнэччилэрэ, сорохтор оҕо саадын итиллээччилэрэ. Эһэбит, хос эһэбит барахсан 2003 с. бэс ыйы 22 күнүгэр — оруобуна сэрри саҕаламмыт күнүгэр күн сириттэн барбыта. Кини олоҕун оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ салгыыллар.

Игорь БУГАЕВ, хос сиэнэ

70 ДА СЫЛ ААСТАР...

чалары куттамсах, утарсыбакка билиэнгэ элбэхтик бэринэлэрин көрдөрбүттэр этэ. Онтон кыбыстан саатар юбилейнай даталарга ити сэрри туһунан ахтан аһарбаттар дуу диэх курдук санаа кэлэр.

Дойду үрдүнэн бүтүүн начальнай үөрэхтээһини кытаанахтык ирдиир эрдэхтэринэ, ыраах алааска, оскуола суох сиригэр олорон оҕолору үөрэттэрэри бары кыаллар-кыаллыбат көмөнү оноро сатаабыттара. Биһигини, Хамаҕатта Орто алааһыттан түөрт оҕону, убайбыт Алексей Еремеев, Арыы-Тиит биригэдири, бэйэтин кыараҕас дьэитигэр икки кыра оҕолоонун үрдүнэн олордон 1939-1940 үөрэх сылыгар Хамаҕатта начальнай оскуола саҕа аһыллыбыт кэмигэр үөрэттэрбитэ. Мин тоҕустуаахпар, эдьийим Матырыас уон иккилээбэр маннайгы кылааска үөрэнэбит. Оттон убайым Баһылай, эдьийим Дьэбдизий төрдүс үөрэнэллэрэ. 1940-1941 үөрэх дьылларга убайдаах эдьийбин бэһис кылааска үөрэттэр кыһаҕа үөскээн аҕам үтүр-табаарынай ферманын сөбиэдиссейинэн үлэли сылдьан колхоз мунһаҕынан көнүллэтэн бары Нам селотугар көһөн кирибиппит.

Намга билигин почта иннигэр ололорбут. Аҕам нарсудка остуорастаабыта, онно бары көмөлөһөрбүт. Түүнүн уолаттар нарсуд саалатыгар утуйарбыт. Прокурор нуучча киһитэ этэ. Тэтэрээттэригэр сөп буола-буола ылан көрөрө уонна хайҕаан төбөбүтүн имэрийэрэ. Следователитин Гуляев Тит Афанасьевич үлэлиирэ.

Учууталбыт Иванов Афанасий Егорович биһигини, иккис кылаас оҕолорун, Алексей Лазаревынан хаартыскаҕа түһэттэрбитэ баар. Эмиэ ол кэмгэ отличниктар диэн параллельнай кылаас кыһын кытта миигин түһэрэн опорнай оскуола көрүдөрүн истиэнитигэр ыйаабыттарын уолаттар: «Оо, Ылдьаа ойдоҕун кытары түспүт», — диэн электиллэрин сөбүлээбүккэ хартысканы туура тардан хайытаары тарбаҕына сырыттаһына убайым Баһылай түбэһэ көрөн ылан кистээбитэ, хата, билигин да баар.

Нам селота сэрри иннинэ

Ленскэй уулуссаҕа — МТС балаҕа тутуулардаах, икки улахан бэртээхэй уопсай дьыллэр-дээх бөлөх тутуулартан салгыы аппа бэтэрээ өттүттэн биэрэги кыһа чааһынайдар дьыллэрэ, онтон быста-быста икки олорон уопсай дьыллэр, бөдөҥ, тупсаҕай оҕоһуулаах типография, паровой миэлигэ, сизэм уһун ысқылаата уонна биир-икки араас тутуулар, Даадарга хаалбыт соҕотох саха балаҕан.

Октябрьскай уонна Ленскэй уулуссалар икки ардыларыгар хоту, музыкальнай оскуола хаҕас өттүгэр Винокуровтар улахан балаҕаннара баара. Бэттэх раймаҕ дьэитин иннигэр икки эрэ олорон дьэ (кэлин биридэстэригэр Петуховтар олоро сылдыбыттар), салгыы билигин улуус дьаһалтатын дьэитин онугар райактив 4 квартиралаах олорон дьыллэрэ, кэтэбэр умайбыт сэкийизм турбута. Онтон салгыы ойуччу икки чааһынай дьыллэр (биридэстэригэр Я.И. Ощепков ололорбута) уонна эмиэ умайбыт райпо дьэитэ, киһи кыра ысқылааттара баара. Билигин тэнийэн уһаабыт М. Аммосов аатынан уулусса хоту өттүгэр (пенсионнай сулууспа хонтуоратын диэки) биир дьэит, ол соҕуруу өттүгэр пекарня улахан дьэитэ уонна икки-үс самнархай олорон дьыллэр бааллара.

Сэрри иннинэ Нам селотугар төһө киһи ололорбутун кыһаан чопчулаабытым. Архыып дааннайынан 1940 с. олунньу 1 күнүгэр Нам селотугар 287 хаһаайыстыба, о.и. 50 сулумах киһи ололорбут. Олор 143 ынах сүөһүлээх, о.и. 70 ынахтаах, 43 сиһиньэлээх эбиттэр. «Промышленной» тэрилтэлэргэ (1939 с. тохсунньу 1 күнүгэр): типографияҕа 7, арыы собуотугар (райзаг хонтуоратыгар) 6, миэлигэсэ 10, МТСка 27, райпотребсоюзка 6 киһи үлэлиир эбит. Оройуон үрдүнэн 240 сулууспалаах дьэ кэргэнэ барыта 644 киһилээх эбит. Онон сабаҕалаатахха, Нам селотугар биир тыһыынчаны кыһаат киһи ололорбут.

Хамаҕатта нэһилиэгин Ленин аатынан колхозун ыһаҕа бэс ыйын 22 күнүгэр эргэ кулууп аллараа өттүгэр өрүс салаатын кытылыгар буола турдаҕына фашистскай Германия сэрри-нэн соһуччу саба түһүүтүн ис-

ноох аартыгынан дойдубутугар Атахха көһөн тахсыбыппыт. Бастаан утаа сүөһүлэрбит төттөрү куота сатыыллара. Аҕам Лааһар ынырыгар кырдыаҕас ынаҕы көтөлөнөн бастаан иһэрин үрдүнэн сүөһүлэрбит син бири мундуйдууларга. Таайым Мэхээлэ ыныгыдаах атынан, убайынаан Баһылайдыын ону экирэттиһэн тахсарбыт. Мыраан аннынааҕы кутаны этэнгэ туораан бэс чагданаан айанныр-бытыгар сүөһүлэрбит дьэ холкутуян улгумнук баран иһэллэрин үрдүнэн, мин сайдыы иһэр эбиппин. Ону таайым «Ылдьаа билигин да сайдыы иһэр» диэн мичилий турара билигин да харахпар көстөрөгө дылы.

Кини, Иванов Михаил Егорович, 1942 с. сэрригэ ынырыллан баран 1943 с. сыл саҕатыгар сэрри хонуутугар өлбүтэ. Кини улахан, киппэ көрүгүнээх, бэйэтин лаппа кыанар киһи этэ дьон табаарыстара ахталлара. Колхозка сылгы биригээдэтин биригэдири этэ. Дьону, оҕону-урууну мунньан икки бууттаах киһилэни Дьыгыбайдар ампаардарын истээнэттигэр төһө үөһэ охсууларыгар куталаһыннарара. Кини кэргэнэ, оҕото-уруута суоҕа, тоҕо онугун ыйыталааспакка-туоһулааспакка хаалбыппын.

Таайым хара суруга кэлиитин саҕана мин Нам интернаттыгар олорон IV кылааска үөрэнэрим. Эбэбитигэр Авдогьяҕа биллэрбэккэ кисти сылдыбыттар. Онтон сэмээр дьэ биллэрбиттэригэр киһи тулуйбат ытааһына-сонгоһуна буолбута. Өргө дылы оннук эрдэммитэ. Ону аралдытаары мин интернаттык киһээнги биир тоорхой килиэбин нэдиэлэ угата мунһан баран алааска — Атахха тахсан илин балаҕанга олорон кэмнэригэр кириэн кэллим. Кини соҕотоппун олорон эбит, кэһи килиэппин биэрдим (ол саҕана ачыктыаһын мунгутаан турар кэмэ этэ) уонна ону-маны ыйыталааспыта буолдум. Эбэм эрдээх эмиэ ытаан айманан барда, төбөбүн сыллаа да сыллаа буолла. Арыыйда уоскуйан баран хачымахтаһан туран хаста да оргуйбут унаҕын булан, уулаан күөскэ уурда.

И.Л. ЕРЕМЕЕВ, тыыл ветерана

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулуусна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтин, дьэитин аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияга кирибит суруктар төннөрүллүбүттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатын мэдди биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:

редакторы солбуйааччы — **41496,**
суругу тиһии,
хаһыаты тангы — **41332,**
бухгалтерия — **41141,**
факс — **41141, 41496.**

«Энсиэли» хаһыат
РИС талыһынна, таһыһынна
уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэнэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. №4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. Лиис
Көтүл сыһанан атыһыанар
Индекс — 54889. Тиража — 2294
Бэчээкэ илии баттанытын графика —
12:00 ч. 07.05.2013 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 07.05.2013 с.